Sayısı Her Yerde 3 Kuruş

KURUN

YIL: 19-2 ◆ SAYI: 6634-574

İSTANBUL SALI 30 HAZİRAN 1936

★ ★

Universitede münakaşalar

(Yazısı 3 üncü sayıfada)

Parasız muayene kuponu

Bu kupondan yedisini biriktiren okuyucumuz KURUN doktoruna kendini parasız muayene ettirebilir.

Konferansta Dün Projemizi Anlattık

Aydınlatılması icap eden bir nokta

Türk matbuatının maksadı komitecilik zihniyetinin kalkmasını temennidir

Milletlerin enerji ve ilham membaları, tarihlerinde geçen büyük hadiselerdir. Her milet bu tarihî hadiseleri mümkün olduğu kadar önemle kutlamağı millî terbiyesinin temel taşı sayar. Hususile büyük dünya tarihinden yeni tarih yapmağa başlıyan milletler için bu nokta bir kat daha ehemmiyetlidir. İdaresinden yalnız Türkün mesul olmadığı Osmanlı imparatorluğunun son bir asırlık hasta hayatında, yeni milliyet ruh ve inanile kendisine karşı gelen milletlere — dahilî ve haricî bin bir sebep altında — mağlup olması yeni doğan milletlerin hiç şüphe yok ki daima gururla anacakları ve taziz edecekleri bir hadisedir. Türk milleti, her türlü dış istinatlardan mahrum, binlerce müşkülât içinde millî istiklâlini kurtarmış olduğu için bu hususta gösterilen alâka ve duygunun ne kadar yerinde olduğunu herkesten ziyade takdir eder.

Bundan bir kaç yıl önce Yunanistanda istiklâl şenlikleri yapılırken, Yunanlılarla karşı karşıya harp etmiş bir valinin torunu, orada Yunanlıların bu büyük gününde herkes tarafından takdir edilen bir nutuk söylemişti. (Muhaç) muharebesinin yıl dönümünü Macarlarla birlikte tesit ettiğimiz hatıralardadır. Şu hale göre komşu milletlerin bu millî günleri birbirine düşmanlık değil sevgi ve yaklaşma telkin edebilir. Meselâ Macarların, Bodin kalesini son nefesine kadar müdafaa eden (Abdurrahman Abdi paşa) adına bir taş dikmeleri medenî terbiyenin çok asîl ve kadirşinas bir hareketi olduğu kadar iki milleti birbirine sevdirecek en mühim bir âmildir.

Nitekim Bulgarlardan başka diğer Balkan milletlerile bu hal artık tesessüs etmiştir. Fakat yıl dönümleri şenlikleri aynı millete yeniden

N. K.

Sonu. Sa. 2 Sü. 4)

Konferansın dördüncü günü

İngiliz ve Rus tezleri arasındaki zıtlık

Montreux, 25 (Başmuharririmizden) — Montreux konferansının ilk safhası bugün bitmiş sayılabilir. Çünkü Türk projesi üç gündenberi devam eden husust müzakerelerle tamamen bir kere gözden geçirilmiştir. Bu müzakereler esnasında her devletin proje hakkındaki görüş ve düşünüş tarzları meydana çıkmıştır. Yalnız İngiliz delegasyonu Sovyet Rusya tezine karşı tamamen zıt vaziyet almakla beraber hükûmetinden talimat istemiştir; dün istenen bu talimatın bugün gelmediğine bakılırsa daha bir kaç gün beklenecek gibi görünmektedir. Belki de otuz haziran assamble içtimalarına kadar sürecektir.

Hakikat halde Boğazlar meselesinde İngiliz — Rus tezi arasındaki bu zıtlığı anlamak için biraz izahat vermek lâzımdır. Bundan dolayıdır ki bugün Sovyet delegasyon reisi Litvinof matbuata bir tebliğ vermiştir.

Lausanne muahedesine göre Karadenize sahil olmıyan her devlet bu denizde bulunan en büyük filoyu aşmamak üzere boğazlardan harp gemisi geçirebilir. Ve bu haktan İngiltere gibi Fransa, İtalya, Japonya ve sair her devlet istifade edebilir. Şu halde her devlet Karadenize Rus filosu kadar harp gemisi koymak salâhiyetini kullanacak olursa bir gün orada Rus kuvvetlerinin üç, dört misli, hattâ daha fazla bir kuvvet toplanabilir.

Sovyet Rusya böyle bir vaziyeti kendisi için bir tehdit mahiyetinde telâkki ediyor. Bu tehdit devam edecek olursa Karadenizdeki harp kuvvetlerini mütemadiyen arttırmağa mecbur olacağını ileriye sürerek Karadenize sahil olmıyan devletler tarafından bu denize geçirmek salâhiyetinin tahdidini istiyor. Fakat buna mukabil Sovyetler Karadenize sahil olan devletlerin, bu arada tabiî olarak Sovyet Rusyanın boğazlardan Akdenize gemi çıkarmak ve Akdenizden Karadenize gemi almak salâhiyetinin tamamen serbest bırakılmasını istiyor. Buna sebep olarak ta Sovyet Rusyanın Karadenizden başka Baltık denizinde ve Uzak Şarkta ayrı ayrı filolaları olduğundan bu muhtelif üsler arasında irtibat temin etmek mecburiyetinde bulunduğunu ileriye sürüyor.

Türk projesi Sovyet Rusyanın bu arzularını tatmin edecek mahiyettedir. İngilizlerin bu hususta en mühim itirazları Karadenize sahil olan devletlerle sahil olmıyan devletler arasında boğazlardan gemi geçirmek hakkı noktasından bir fark tesis edilmiş olmasıdır.

ASIM US

(Sonu Sa. 4 Sü. 1)

Birinciler

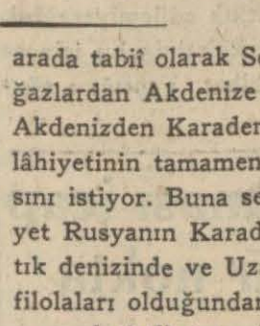

B. Sedat

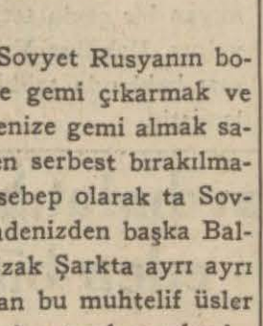

Bayan Râhâ Sabit

Bu yıl liselerini birincilikle bitiren gençlerimizin resimlerini neşretmekte devam ediyoruz. Boğaziçi ilsesinden edebiyat kolunu Râhâ Sabit ve fen kolunu 345 Sedat en iyi derece ile geçmişlerdir. Kendilerini tebrik ederiz.

Emniyet içinde serbestî

Boğazlardan harp gemilerinin geçmesi hiç bir halde Türkiyenin ve filosunun emniyetine karşı bir tehlike teşkil etmemelidir

Karadenize, Karadeniz memleketlerinin müdafaasız kıyılarını ve çok zayıf filolarını tehlikeye koyabilecek kuvvette harp gemilerinin girmesine kayıtsız ve şartsız müsaade edilemez

Harp tehdidi halinde Türkiye derhal hususî nizamat tatbik etmeğe salâhiyettardır

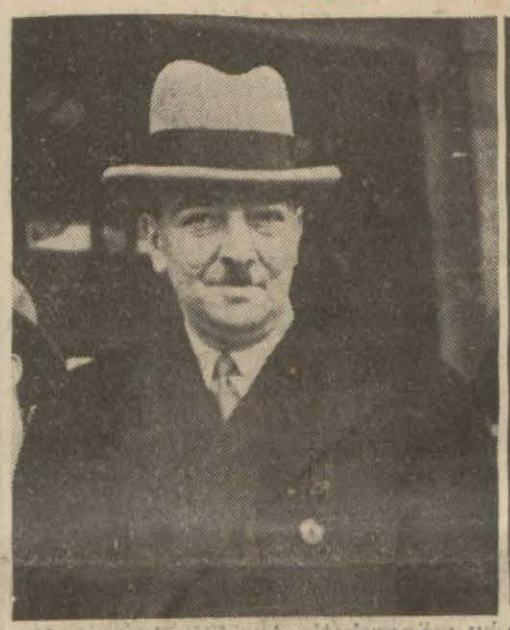

Dün konferansta projemizi izah eden Hariciye genel sekreteri B. Numan Menemencioğlu

Boğazlar ve Karadenizi çeviren devletler.

Montreux, 29 (A.A.) — Konferansın hususî celsesinde, Türkiye Dış Bakanlığı genel sekreteri ve ikinci delege B. Numan Menemencioğlu tarafından aşağıdaki esbabı mucibe tasrih edilmiştir.

Bu izahatın ehemmiyeti bilhassa Türkiye delege heyeti tarafından verilen mukavele metninin tefsirine esas teşkil edecek olmasından ileri gelmektedir.

"Evvel emirde, memleketim hakkında söylediği nazik sözlerden dolayı B. Bruce'e teşekkür ederim. Avusturalyalılarla Türkler, bugün hatırlanması benim için pek kıymetli olan kardeşlik bağlarile birleşmişlerdir ve buna binaen Avusturalya delegesini Montreux konferansında başkan görmekle hususî bir memnuniyet hissetmekteyiz.

Şimdi size vermekle şeref kazandığımız projenin esbabı mucibesini izah etmek isterim. Projeyi kısım ve maddelerinin ihtiva ettiği taksimat

(Sonu Sa. 4 Sü. 2)

Şükrü Kaya

İzmirden şehrimize geliyor

İzmir, 29 (A.A.) — Bir kaç gündür şehrimizde bulunmakta olan [illegible]kanı ve Parti Genel sekreteri B. Şükrü Kaya ve refakatindeki zevat bugün saat 16 da İzmir vapuriyle İstanbula hareket etmişlerdir. Pasaport önünde İç Bakanını muzika ile süel bir kıta, polis ve belediye inzibat müfrezeleri selâmlamışlardır. İlbay Fazlı Güleç müstahkem mevki komutanı ile Şarbay ve İzmirde bulunan saylavlar, C. H. P. İlyönkurul üyeleri ve basın delegeleri tarafından vapura kadar gitmek suretiyle Bakanı uğurlanmışlardır.

Türklüğe karşı saygısızlık ve dikkatsizlik

"Larousse„ Lûgatinde hayret ve esefle rastladığımız satırlar

EMPALER (*an-pa-lé*) v. a. Enfoncer dans le fondement du supplicié un pieu, ou *pal*, qui traverse les entrailles : *les Turcs empalent encore les criminels notoires.*

"Larousse„ da bizi hayrete düşüren yazı.

(Yazısı 2 inci sayıfada)

KURUN'un büyük müsabakası: 4

— Bu pazar nereye gidelim? Vapurlu bir yer olsun...

— Yarın beni lokantada bekleyin, gideceğimiz yeri tayin ederiz.

Bu iki genç nereye gidecekler? Bunu bulmak için konuştukları sözlerin bazılarından birer hece alacaksınız ve aşağıda kavis içindeki kelimelerden birini teşkile çalışacaksınız:

(Ada — Moda — Florya — Tarabya — Yalova — Sapanca — Şişli Altınkum.)

Otuz gün sürecek bu müsabakamızı doğru halledenlere çok değerli hediye verilecektir. Bulacağınız kelimeleri yedinci sayıfamızdaki kupona yazarak kuponu kesiniz ve saklayınız.

SON HABERLER

Harp tehlikesi

Zecrî tedbirlerin kaldırılmasında mı, kaldırılmamasında mı?

Fransa ile İngiltere Habeşistanın fethini resmen tanımamağa karar verdiler

İtalya bugün bir nota verecek - Necaşi Habeş murahhaslarına riyaset edecek

Londra, 29 (A.A.) — İşçi partisi zecrî tedbirlerin kaldırılması aleyhinde büyük bir miting tertip etmiştir.

İşçi lideri Attlee "kuvvet önünde ric'at harbe müncer olur,, demiştir.

Mitingte zecrî tedbirlerin kaldırılmasını takbih eden bir karar sureti kabul olunmuştur.

FRANSA İLE İNGİLTERE KAT'İ BİR NETİCEYE VARDILAR

Paris, 29 (A.A.) — Echo de Paris gazetesi yazıyor:

B. Leon Blum, B. Delboş, B. Eden ve Lord Stanhop dün akşam yemeğini beraberce yemişler ve gece yarısına kadar görüşmüşlerdir. Bu zevat, aşağıdaki noktalarda mutabık kalmışlardır:

1 — Zecrî tedbirlerin kaldırılması usulünde anlaşma.

2 — İtalyan fütuhatının tanınmaması, ancak bu tanımamazlık keyfiyetinin assambleye tevdi edilecek bir karar sureti projesi şeklini alıp almıyacağı belli değildir. Çünkü bu mesele, daha ziyade assamblenin toplanmağa çağırılmasını istemiş olan Arjantini alâkadar eder.

3 — Fransa ile İngiltere, bu dakikada girişilecek bir müzakerenin delegasyonların hiçbirisinin hoşuna gitmiyiceğine kail olduklarından dolayı şimdilik İtalya ile umumî müzakereye girişilmemesi.

4 — Lokarno misakını imza etmiş olan devletlerin yapacakları toplantı, yarı resmî mahiyette olacaktır. Bu toplantıya iştirak edecek olanlar, Ren meselesini müzakere etmek için Alman cevabını beklemek şıkkının mü-reccah olacağını beyan etmekle iktifa edeceklerdir. Kaldı ki İngilizler süratle cevap vermesi için Berlin hükûmetini sıkıştırmışlardır. Fransızlarla İngilizler, İtalyanın iştirak edip etmiyeceği şüpheli olmasına göre Lokarnolular içtimaının tehiri münasip olacağı mütaleasındadırlar.

5 — Milletler cemiyetinde reform yapılması meselesine gelince bu iş için bir tetkik komitesi vücuda getirmek saati henüz gelmemiştir.

İTALYA BUGÜN BİR NOTA VERİYOR

Cenevre, 29 (A.A.) — Lovascopo bugün İtalyanın hattı hareketi hakkında Fransız Dış Bakanı Delboş'a izahat vermiş ve hükûmetinin hangi şerait altında Milletler cemiyeti toplantılarına iştirak edeceğine dair yarın Milletler cemiyetine bir nota verceğini söylemiştir.

HABEŞ İMPARATORU DA BULUNACAK

Cenevre, 29 (A.A.) — Necaşi, Milletler cemiyeti genel sekreteri B. Avenol'a assamblenin yarın öğleden sonra yapacağı toplantıda Habeşistan delegasyonuna bizzat riyaset etmek niyetinde olduğunu bildirmiştir.

SCHUSCHNİGG CENEVREYE ÇAĞIRILIYOR

Cenevre, 29 (A.A.) — Fransız Dış Bakanı Delbos bugün Avusturya mümessilinden Tuna meselelerinin tetkiki için Başbakan Schuschnigg'i hali hazırdaki assamble esnasında Cenevreye gelmeğe davet etmesini istemiştir.

Fransada bütün sol partiler bir tek parti oluyor

Buna mukabil iki de millî parti kuruldu

Lâğvedilen millî birlikler nümayişlere devam ediyorlar

Roubaix, 29 (A.A.) — Mahallî sosyalist partisi, halkçılar cephesinin muzafferiyetini tes'it için büyük bir nümayiş tertip etmiştir.

Bu nümayişte dahiliye nazırı Bay Salengro mesai nazırı Bay Lebas ve Roubaix belediye reisi hazır bulunmuşlardır.

Bay Lebas ile spor müsteşarı Bay Lagrange'in hitabelerinden sonra Bay Salengro söz alarak bilhassa şöyle demiştir:

Biz, iktidar mevkiine gelir gelmez kazanmış oldukları zaferi gûya bir kusur işlemiş gibi affettirmeğe uğraşmaktan başka bir şey düşünmiyen hükûmetlerden değiliz.

Bütün gayret ve ihtimamımızı, programımızı bir kâğıt parçası addettirmemeğe, imzamızı inkâr etmemeğe ve verilmiş olan söze sadık kalmağa sarfediyoruz.

Demagojiye karşı bir cephe teşkil etmeğe azmetmiş ve fakat ayni zamanda milyonlarca insanın ümitlerini boşa çıkarmamağa karar vermiş olan bizler gerek hükûmete, gerek meclislerde ve gerek memlekette müttehit kalacağız.

BÜTÜN SOL PARTİLER BİRLEŞİYOR

Paris, 29 (A.A.) — Sosyalist birliği Seine federasyonu ittifakı âradan dört eksiği ile kabul ettiği bir karar suretinde birliği teşkil eden üç partinin tek bir parti halinde birleşmesini istemektedir.

HÜKÛMETE KARŞI PARTİLER DE ÇOĞALIYOR

Paris, 29 (A.A.) — Gazeteler Moskova aleyhtarı komünist Bay Jacques Doriot'un (halkçı Fransa) adında yeni bir parti teşkil etmiş olduğunu haber vermektedirler.

Gazeteler, yeni bir takım şeyler olmağa başlıyor demektedir. (Halkçılar cephesi) gazeteleri ise (halkçı Fransa) partisile Bay de la Rogue'un teşkil etmiş olduğu "Fransız sosyal,, partisi arasında bir rekabet husule geleceğini tahmin etmektedirler.

MİLLÎ BİRLİKLER NÜMAYİŞ YAPIYORLAR

Paris, 29, (A.A.) — Zafer âbidesinde yapılan (meşale) merasiminden sonra feshedilmiş olan birliklere mensup bulundukları tahmin edilen iki yüz kadar delikanlı, "Fransa, Fransızlarındır,, diye bağırarak ve marseillaise marşını söyliyerek Champs - Elysies'den aşağıya doğru gitmek istemişlerdir.

Polis bunları dağıtmış ve içlerinden yirmi kadarını tevkif etmiştir.

Izmit'in kurtuluşu

Atatürk'e minnet duygularile kutlandı

İzmit, 29 (KURUN) — Bütün İzmit, kurtuluşunun 15 inci yıldönümünü, dün parlak ve heyecanlı tezahürat içinde kutluladı.

Sabahleyin bütün şehir sulanmış, her taraf, bayraklarla ve taklarla süslenmişti.

Halkevinin tertip ettiği program mucibince, resmî mahafil, millî teşekküller, askerler, mektepler ve sporcular, Atatürk heykelinin bulunduğu Cumuriyet meydanında toplandılar ve Atatürk heykeline çelenk koydular.

Bundan sonra, belediye reisi Kemal Öz, Nuri Turgan ve Cevdet Yakup Baykal, İzmitin kurtuluşundan duyulan hissiyatı, çok heyecanlı ve sık sık alkışlarla keskin sözlerle ifade ettiler. Halkın sevinç ve minnet duyguları büyük kurtarıcımıza, hükûmete ve kahraman ordumuza tekrarlandı.

Yiğit askerlerimizin geçit resmi uzun sürekli alkışlar topladı.

Gece feneralayları yapıldı. Bütün halk sokakta heyecanını ifade ediyor, her tarafta "Yaşa Atatürk!.. sesleri yükseliyordu.

Büyük harp kopmadan evvel.

Viyana, 29 (A.A.) — Gazetelerin ekserisi, umumî harbin başlangıcı demek olan 28 Haziran 1914 tarihinde Saray Bosnada vuku bulmuş olan suikastın yıldönümüne bir takım makaleler tahsis etmektedirler. Gazeteler, bu münasebetle Arşidük François Ferdinandın siyasî faaliyetinden bahsetmekte ve müteveffanın iktidar mevkiine gelir gelmez imparatorluğun muhtelif milletlerine geniş bir muhtariyet vererek federal bir devlet ve halihazırda iltizam olunmakta olan şekilde bir Tuna iktisadî bloku vücuda getirmek plânını tatbik eylemek azminde bulunmuş olduğunu yazmaktadırlar.

Habeşistanda

Muharebeler devam ediyormuş

Londra, 29 (A.A.) — Habeş sefarethanesi, Adisababada kalmış bir dostu tarafından B. Martin'e yazılmış olan bir mektubun metnini neşretmektedir. Bu mektupta yağmurlar başlar başlamaz Habeşlerin tekarar mukavemete başlıyacakları bildirilmektedir.

Mektupta Adisababanın sukûtundan sonra şiddetli muharebeler vukua gelmiş olduğu ilâve olunmaktadır.

Mektuba nazaran Habeşler, hattâ Desye şehrini bile istirdat etmişlerse de İtalyanların şiddetli tayyare hücumları karşısında bırakmağa mecbur olmuşlardır.

Yunan Halk partisi müzakerelerde

Atina, 29 (KURUN) — Halk partisi bir başkan seçimi için müzakerelerine devam etmektedir.

Diğer taraftan, Bay Sofulis Dahiliye Nazırı Bay Mezakiden valiler listesinin yeniden yapılmasını istemiştir.

Yanlış bastırılan İş Kanunu

Ankara, 29 (Telefonla) — İstanbulda Semih Lütfi kütüphanesinin bastırarak satışa çıkardığı iş kanununun metni çok yanlış çıktığından toplattırılması hususunda iktisat vekâletince teşebbüsata girişilmiştir.

Maliye Vekili Ankaraya gitti

Maliye Vekilimiz hareke tinden evvel Yeşilköyde.

Bir müddettir şehrimizde bulunan Maliye bakanı Bay Fut Ağralı, dün ta[...]yare ile Ankaraya dönmüştür.

ANKARADAN

Talim görecek yarsubaylar

Hangi tarihlerde çağırılacaklar?

Ankara, 29 (Telefonla) — Millî Müdafaa Vekâleti tarafından alâkadarlara yapılan bir tamime göre, evvelce silâh altına çağırılacağını yazdığımız sınıflardan piyade yarsubayları 1 ağustos - 15 eylül, süvari yarsubayları 1 mart - 15 nisan, topçu yarsubaylar 1 şubat - 15 mart, ölçme yarsubayları 1 mart - 15 nisan, istihkâm yarsubayları 15 mart - 1 mayıs, muhabere yar subayları 1 şubat - 15 martta hizmetlerine çağırılacaklardır.

lunacak iaşelerinden başka kendilerin[...] 30 lira aylık verilecektir.

Cenup gümrüklerinin ıslahı

Ankara, 29 (Telefonla) — Cenu[...] gümrüklerinin ıslahı için alınacak te[...] birleri mahallinde tetkik etmek üze[...] cenuba gitmiş olan gümrükler umu[...] müdürü Mahmut Nedim, bugün dön[...]müştür.

Cenupta kaçakçılığın men'i ve güm[...]rük işlerinin tanzimi için mühim ted[...]birler alınacaktır.

Afişaj işinde

Dahiliye Vekâletinin "Suiistimali,, tetkik ettiği doğru değil

Ankara, 29 (Telefonla) — Dünkü "Akşam,, gazetesi Dahiliye Müsteşarına atfen neşreylediği bir beyanatta Dahiliye Vekâletinin afişaj "suiistimalini,, tetkik edeceğini yazmaktadır.

Müsteşar Sabri "Akşam,, gazetesine bu yolda bir beyanatta bulunmadığını, esasen ortada Dahiliye Vekâletine aksetmiş bir suiistimal olmadığını, olmıyan bir şeyin tetkik edilemiyeceğini, yalnız, Dahiliye Vekâletinin bu işin esası hakkında tahkikat yaptığını söylemiştir.

Türklüğe karşı saygısızlık ve dikkatsizlik!

Fransız dilinin en esaslı luğat [...] tabı sayılan ve Fransanın resmî [...] akademyası tarafından tertip edi[...] Larousse Lûğatinin 1935 tabında [...] hayrete düşüren bir ıbareye [...] geldik. Bir cezalıyı, eski zaman[...]da olduğu gibi kazığa oturtmak [...]nasına gelen Fransızca empaler k[...]limesinin karşısında lûğat şunları [...]zıyor:

Ölüme mahkûm edilenin mak[...]na, barsaklara geçmek üzere, ka[...] saplamak: Türkler büyük canil[...] hâlâ kazığa saplarlar.

Böyle vahşi ve iptidaî bir ceza[...] tatbik eden bir cemiyete Türkleri m[...]sal getirmek ve bu misaide de bu [...]zalandırma tarzının hâlâ yaşadığ[...] ileri sörmek Türklüğün şerefini re[...]cide eden ağır bir ittihamdır.

Medeniyeti yer yüzüne yay[...] Türkün kurduğu idarelerin hangisin[...]de bu kabil ceza görülmüşse bunla[...] bütün başka milletlerdeki bakayad[...] önce silinmiş kalkmıştı. Şüphesiz [...] bu kelimeye gösterilen misal, lûğatın [...] ilk tertip olunduğu yıllarda yazılmış[...]tır. O zaman için de bu isnadın Tür[...]lük için yapılan menfi propaganda[...]ların tesirile olduğu muhakkaktır. [...]

Burada şunu da işaret edelim [...] Larousse'da Atatürkün de ismine [...]cak Mustafa Kemal Paşa olarak [...] sadüf olunmakta ve Türkiyede. T[...]kiye Cumuriyetinin kurulduğunda[...] ve bir şapka inkilâbı olduğundan h[...]bersiz gibi, kalpaklı bir resim kar[...]sında şu kısa malûmat verilmekte[...]dir:

"1878 de Selânikte doğmuş Türk Ge[...]nerali; Ankaradaki millî hükûmet[...] şefi.,,

Mekteplerimize kadar giren ve [...] salâhiyetli bir lûğat tanınarak a[...]mızda itibar gören Larousse'un hak[...]kate ve Türklüğe karşı gösterdiği he[...] hürmetsizliği ve dikkatsizliği bundan [...] sonraki tabılarında görmemeliyiz.

aydınlatılması icap eden bir nokta

(Üstyanı 1 incide)

kin ve düşmanlık ve ona karşı yeni zaferler fikrini telkin edecek olursa, o zaman meselenin renk ve mahiyeti derhal değişir. O zaman buradan yükselen itiraz ve şikâyetlere hak vermek icap eder. Bulgaristandaki millî hareketlerin bir çoğu ve oradaki millî terbiyenin esası açık ve sarih bir surette Türklere yeniden düşmanlık telkin edecek mahiyettedir. Bu nokta o kadar bariz ve açıktır ki Bulgaristanda bizzat tetkiklerime göre, Türk devrini görmüş ve yaşamış Bulgarlarla yeni nesil arasında bu bakımdan fark vardır. Romantizm edebiyatının yarattığı genç neslin Türk devrini yaşıyarak realiteden mülhem olmuş Bulgarlara nisbeten düşmanlığı çok fazladır. Türk gazetelerinin şikâyet ettikleri nokta işte bunlardır.

Türkler, her milletin tarihinde aziz ve mübarek tanılan hadiselere hürmet etmeği bilirler. Türk matbuatının maksadı, Milletler Sosyetesinin ilham etmeğe çalıştığı yeni terbiye sistemleri içinde, Balkan milletlerinin süratle inkişafına çalışmak, millî ve beynelmilel hayatta artık komitecilik zihniyetinin bir an evvel ortadan kalkmasını temin etmektir.

Yoksa (Laparole Bulgar) gazetesinin dediği gibi millî bayramlara karşı bir hareket değildir Bu noktanın iyice anlaşılmasını komşularımızdan bekleriz.

Bir hamal milyoner oldu!

Paris, 29 (A.A.) — Lyon istasyon[...] hamallarından biri, dünkü at yarışla[...]rında bir milyon frank kazanmıştır.

Bir Türk anasile bir saat

Bayan Lûtfiyenin dosyalarında neler gördüm?

(Birinci yazı dünkü sayımızda çıkmıştır)

Bayan Lûtfiye ve kızı

Bayan Lûtfiye, beni yüzlerce mektup, resim, ve yığın yığın defterlerle dolu bir dolabın önüne götürdü:

— Burası, dedi onların hatırasile dolu..

Elime geçen defterin bir sayfasını açtım. Enver paşanın imzasını taşıyan bir yazı:

"Yaralılara karşı gösterilen bu eseri şefkat Osmanlı kadınlığının daimî medarı iftiharı olarak kaalcaktır. Bu vesile ile ben de arkadaşlarıma karşı edilen bu yardımdan dolayı fevkalhad minnettar kaldım.

29 Haziran 331

Defterin sayfalarını çevirdim. 29 temmuz 331 tarihini taşıyan ve Ahmet Kantmir imzalı bir yazı:

"Türk kadınını Türk bahadirlerinin yaralarını sarmakla meşgul görmek ne kadar şayanı iftihardır. Esasen Türk kadını müşfiktir. Lûtfiye Hanımefendi ırkımızın bu temiz seciyesini belegan mâbelağ Balkan harbinde hem de bu harpte ibraz ettikleri için Türk kadınlığının ululuğunu kazandıkları için şayanı tebriktirler. Yaşasın necip ve asîl Türk kadınlığı„

Yüzlerce yazı hep böyle..

"Ana„ nın hastahane haline gelen evini ziyaret edenlerin yazıları..

Mektuplardan birini alıyordum. Kenarları yırtık bir kartpostala yapıştırılmış bir kâğıda şu satırlar yazılı:

"Kumkale.. İlk muharebat hatırası.. İlk ihraç harekâtından sonra düşman denize kadar sürülmüştü. Bu muharebeyi müteakip bir düşman neferinin üzerinde bulunan bu kartpostalı arkadaşlarımdan biri hediye olarak bana vermişti. Vatan harbinde kahramanların canen ve bedenen gösterdikleri fedakârlık kadar malen, manen o derece büyüklük gösteren sizin gibi hamiyetmend bir hanımefendiye harbi hazırın ebedî bir hatırası olmak üzere yadigâr etmeği vecibe addettim.„

Mısırda meşhur Sfenksin gölgesinde biri devesine binmiş iki arkadaşını yanına almış bir düşman grupunu gösteren bir resim de elime geçti. Arkasında şu satırlar yazılı:

"Muhterem Lûtfiye hanımefendiye ebedî bir hatıra olmak üzere düşman neferleri arasında bulduğum işbu kartı takdim ederim. Fırka 5, alay 14 zabit vekili Erzurumlu Ahmet„

Bunlardan başka yüzlerce mektup, yüzlerce hatıra.. Bayan Lûtfiye mektupları göstererek:

— Bunlar, dedi kendi tedavi ettiğim yaralıların gönderdikleri mektuplardır. Çoğile uzun zaman mektuplaştım. Hâlâ beni unutmıyanlar, mektup yazanlar var. Bir köylü bir kaç yıl önce buraya gelip beni aradı. Kendisini tanımadım:

— A, dedi beni tanımadınız mı?.. Bir gece baygın bir halde ağır yaralı olarak getirmişlerdi. Siz beni tedavi ettiniz..

— Hasan dedim sen misin?

— Benim ya.. Şimdiye kadar gelemedim. Kusura bakma.. Size köyden bu hediyeleri getirdim.. Diyerek heybesinden bir kaç tavuk ile iki kabak çıkarıp verdi:

— Analık, diye ilâve etti. Ayıplama, bizim köyün hediyesidir. Anama hazırlattım.

Başka bir yaralı da bir gün bir araba kömür ile kapıma geldi.

Türk anası, bunları anlatırken gözleri dalıyor, yıllarca evvel ıztırapla inliyen Türk evlâtlarının minnet ve şükran dolu bakışlarla kendisine kucak açtıklarını düşünüyordu.

En perişan, en acı günleri gördükten sonra Atatürk devrimine kavuşan Türk anasına sordum:

— Bugünkü Türk kızlarını nasıl buluyorsunuz?

Yüzünün tatlı çizgileri gerildi. Kaşları çatıldı. Kollarını, askerini düşman üzerine hücum ettiren bir kumandan gibi havaya kaldırarak gerdi:

— Türk kadını, dedi Türk erkeği gibi yurt için hiçbir fedakârlıktan geri durmaz..

Sesi, çelik levhaların biribirine çarpmasından çıkıyor gibi sertti. Sözlerine devam etti:

— Türk kadını hürriyetine kavuştu. Şuna inanıyorum, ki bir harp vukuunda Türk kadını harp gerisinde yaralı kardeşlerinin yarasını sarmakla vazife yaptığına kani olamıyacak. Onda, daima tüfeğini omuzlıyarak harp sahasına koşma kudreti vardır. Vatan uğrunda kendini sakınan Türk evlâdı kendi kızım olsa bile onu"hain„ diye damgalarım.

Niyazi Ahmet

Polis haberleri:

Bir hadise

Bir mektep hademesi bir talebeyi yaraladı

Evvelki gün Ortaköyde Gazi Osmanpaşa mektebi rıhtımında mektebin bir hademesile bir talebe arasında bir hâdise olmuş ve talebe hademe tarafından yaralanmıştır. Sebebi bir banyo meselesidir. Talebeden bazıları denize girmek için rıhtıma gelmişler mektep hademesinden Mehmet buna mani olmak istemiştir. Bunun neticesinde Tacettin adlı talebe ile hademe arasında kavga çıkmış ve taş atılmakla başlıyan hâdise hademenin çakı ile talebeyi yaralaması gibi müessif bir şekilde bitmiştir. Hademe yakalanmış hafif yaralanan talebe de tedavi ettirilmiye başlanmıştır.

Ağaçtan inerken kolu kesilen kız

Beşiktaşta Yeni mahallede Rübap sokağında 15 numaralı evde B. Neş'etin kızı 12 yaşında Neriman dün akşam evin bahçesinde bir ağaca çıkmış, inerken sol kolunu derince surette kes tirmiştir. Kızcağız derhal Çocuk hastahanesine kaldırılmıştır.

GEÇIT YERLERİNE ÇİVİ

Bir müddet evvel büyük caddelerde yayaların geçecekleri yerleri tayin etmek için Karaköydeki geçit yerine çiviler çakıldığını yazmış, fakat bunlardan istifade edilemiyerek yeni bir şekil aradığını bildirmiştik. Belediye bu yeni şekli tesbit edinceye kadar eski çivilerin yerine iyice görünecek derecede sarı madenî çiviler çakılmasına karar vermiştir.

MUHTELIT GÜMRÜK

Gümrük ve İnhisarlar vekâleti Bulgar hududunda Koyukkale mevkiinde işleri kolaylaştırmak üzere muhtelit bir gümrük kurulmasını muvafık görmüştür. Bu maksatla Bulgar gümrük idaresile temas edilmektedir.

ŞEHİRDE

Universitede münakaşalar

Edebiyat Fakültesinde Garp Edebiyatı Tarihini okutacak Türk doçent yok mu?

Felsefe zümresinin de lâğvı düşünülüyor

Üniversitenin türlü fakültelerinde yeniden bazı ıslahat yapılmasına lüzum görüldüğünü evvelce yazmıştık. Yeni ıslahatı tesbit etmek üzere geçen haftadan itibaren her fakültenin profesörler kurumu rektörün başkanlığı altında toplanarak bugünkü durum ve yapılması lâzım gelen yeni değişmeler etrafında fikirlerini söylemişlerdir.

Bu arada edebiyat fakültesinin ders ve programlarında yapılması icap eden değişmeleri konuşmak üzere Üniversite rektörü Bay Cemil, dekan Hakkı, profesör Ruton, Rayhenbach, Spitzer, Riter ve Şemsettin ve Mükrimin Halilden mürekkep komisyon cumartesi gününden arta kalan toplantısına dün de devam etmiştir.

Dün ayni zamanda Fen fakültesi profesörleri de rektörün başkanlığı altında toplanarak Fen fakültesi işleri etrafında da görüşmüşlerdir.

Duyduğumuza göre, edebiyat fakültesinde yapılacak ıslahatı tesbit etmek istiyen komisyonun toplantısı oldukça münakaşalı olmuştur. Garp edebiyatı tarihi profesörü Spitzer ile felsefe tarihi profesörü Rayhenbach, komisyona birer rapor vererek felsefe ve edebiyat Branşındaki derslerin tedris edilmesi için Avrupadan yeniden doçent ve profesör getirilmesine lüzum göstermişlerdir.

Fakat bu istek oldukça münakaşalara sebebiyet vermiş ve Avrupada tahsil gören doçent ve profesörlerimizin bu işi yapabilecek kabiliyette oldukları ve ellerinde Avrupa üniversitelerinden verilmiş diplomalarla bunu isbat ettikleri ileri sürülmüştür.

Bu durum yeni yapılacak bir toplantıda yeniden mevzuu bahsedilerek karar verilecektir.

Diğer taraftan bazı profesörler de edebiyat fakültesine bağlı olan felsefe şubesine lüzum olmadığını ileri sürmüşlerdir. Bugün şehrimizde 28 lise ve bu liselerde felsefe öğretmenliği yapan 28 de felsefe mezunu vardır. Onun için felsefeden mezun olan yüzlerce gence bu branşda iş bulmak güçtür.

Bu şubede ders veren dört profesöre ayda 700 zer lira maaş verilmektedir. Felsefe şubesi kaldırıldıktan sonra üniversite bütçesinde mühim bir tasarruf yapılabileceği söylenmektedir.

Bu yıl Edebiyat fakültesi felsefe şubesi için getirtilen (800) bin liralık lâtince felsefe eserlerinden de istifade edilemediği ve buna sebep olarak ta hiç bir talebenin lâtince bilmediği ileri sürülmüştür.

Vaziyet ikinci toplantıdan sonra belli olacaktır.

KÜLTÜR DİREKTÖRLÜĞÜNDE TOPLANTI

Lise ve orta okul direktörleri dün kültür direktörlüğünde orta tedrisat direktörü Bay Avninin başkanlığı altında toplanarak lise ve orta okulların yeni ders yılı için alabilecekleri talebe miktarı üzerinde konuşmuşlardır.

Her okul direktörü okulunun mevcut talebe miktarı etrafında izahat vermiş ve bina durumuna göre yeni yılda alınabilecek en çok talebe sayısını bildirmiştir.

KÖPEKLERLE MÜCADELE

Belediye son zamanlarda fazla miktarda köpek görülmeğe başlanan Nişantaşı ve civarında köpeklerle sıkı bir mücadeleye girişmiştir. Buralarda köpek öldürmeğe memur olanlara aylıklarından başka kuyruk başına da onar kuruş verilmektedir. Buna rağmen köpek bolluğunun önüne geçilemediği için geceleri serseri köpeklerin av tüfenğile vurulması münasip görülmüştür. Ayrıca şehir hududu haricinde de köpeklerle mücadele edilecektir.

Deniz Bayramı

Yarın gündüz ve gece her taraf donanacak

Yarın bir temmuz deniz bayramıdır. Bu münasebetle tören yapılacak ve eğlenceler tertip edilecektir. Deniz bayramına ait olmak üzere deniz müdürlüğü tarafından bir program çıkarılmıştır. Bu programa göre o gün denizde bulunan bütün gemiler, karadaki deniz müesseseleri, resmî daireler bayraklarla donanacaktır. Saat tam on birde denizciler Taksim âbidesine giderek âbideye çelenk koyacaklardır. Çelenk koyma ve âbideye gidiş şöyle olacaktır:

Saat dokuz kırk beşte deniz kuman danlığından bir bölük asker önlerinde bando olduğu halde Kasımpaşa, Şişhane, Tepebaşı yoliyle, Taksime gideceklerdir. Diğer taraftan Deniz Ticaret lisesinden bir bölük, Akay, Şirketi hayriye, ve liman inhisarlar idaresinin göndereceği zabitan ve mürettebat saat 9,30 da Denizyolları meydanlığın da toplanarak oradan alay halinde Boğazkesen Galatasaray yoliyle Taksime gidecekler ve evvelce giden grupla birleşerek Taksim âbidesi etrafında kendilerine ayrılan yerleri alacaklardır.

Törene tam saat 11 de istiklâl marşile başlanacak ve bayrak çekilerek âbideye çelenkler konacaktır. Bayrak töreninden sonra genç denizciler namına Ticaret okulundan deniz tecim filosu namına kaptan ve makinistlerden birer zat söylev verecekler ve bugünkü günün ehemmiyetini anlatacaklardır. Söylevlerden sonra gelen telgraflar okunarak törene son verilecektir.

Bayram günü ve gecesi limanda bulunan bütün gemiler bayrak ve elektriklerle donanacaktır.

Otobüsler

Yarından itibaren yeni bir programla işliyecekler

Son zamanlarda otobüslerin sık sık yapmıya başladıkları kazalardan sonra gerek otobüs durak yerlerini tayin etmek, gerekse lüzumsuz süratlerinin önüne geçmek için yeniden bazı kararlar alınmış bulunmaktadır.

Bu kararlara göre, otobüs işliyen bütün hatlarda yeni duraklar ihdas edilmiştir. Yarından itibaren otobüsler bu belli duraklarda duracaklar; durmıyan otobüs şoförlerinden ceza alınacaktır.

Diğer taraftan otobüslerin kalkış saatleri bir sefer tarifesi ile tesbit edildiği gibi, gidecekleri her hangi bir yere de varış saatleri tesbit edilmiştir.

Bu suretle lüzumsuz süratlerinin önüne geçileceği ümit olunmaktadır. Otobüsler ayni zamanda beş kilodan fazla da zatî yük alamıyacaklardır.

Ayrıca her durak yerinde yarından itibaren bir zabıta memuru da bulunacaktır.

SOYADI

Soy adı almak için verilen mühlet önümüzdeki perşenbe günü bitecektir.

Bir çok kazalarda soy adı almak için müracaat eden vatandaşlar son günler içinde çoğalmıştır.

Şimdiye kadar 800 bin vatandaş soy adı almıştır.

B. PROST

İstanbulun imar plânını yapacak olan Fransız şehircisi Bay Prost bugün Parise hareket edecektir.

Bay Prost şehrimizdeki tetkiklerini bitirmiş ve raporunu belediyeye vermiştir.

Konservatuvar

Plân yakında Belediyeye gönderilecek

Konservatuvarın plân işile inşasın deruhte eden Alman mimarı Polziğir bir zehirlenme neticesinde öldüğüni haber vermiştik.

Mimarın mensup bulunduğu iş bürosundan belediyeye gelen bir tezkerede plân projesinin tamam olduğu ve yakında belediyeye gönderileceği bildirilmiştir.

Yalnız mimar Polzig plânla beraber inşa işini de üzerine aldığı için belediyenin takip edeceği hareket henüz belli değildir.

TUZ İHRACATIMIZ ARTIYOR

İnhisarlar idaresinin harice yaptığı tuz ihracatı son sene içinde ehemmiyetli derecede artmıştır.

1935 senesine kadar vasatî 20,000 ton ihraç edildiği halde 1935 te bu miktar 50,000 tona çıkmıştır.

TÜRK KUŞUNA YAZILANLAR ÇOĞALIYOR

Türk kuşuna yazılan gençlerin sayısı günden güne artmaktadır. Son iki gün içinde yüzlerce yüksek tahsil görmüş genç kuruma baş vurarak Türk kuşuna yazılmışlardır.

Talebe Birliği üyelerinin Türk kuşuna yazılmasını teşvik için yakında bir toplantı yapacaktır. İnönü kampına 8 temmuzda gidilecektir.

KALITARYA BELEDİYE HUDUDU İÇİNE ALINDI

Şimdiye kadar belediye hudutları dışında bulunan Kalitaryanın evvelce verilen karara göre belediye hudutları içerisine alındığı tebliğ edilmiştir.

Belediyede

Yarından ıtıbaren iş defteri tutuluyor

Belediyede işlerin daha iyi bir surette devamını temin ve daha iyi randıman almak için bir iş defteri ihdas edileceğini yazmıştık.

Bazı memurlar kendilerine verilen işleri unutarak takip etmedikleri için böyle bir tedbire lüzum hissedilmişti. Haber aldığımıza göre, bu iş defterleri yarından itibaren tutulmaya başlanacaktır.

Bundan sonra her daire âmiri verilen emrin şekil ve nevini bu deftere yazacak, ayni zamanda takibi etrafında da not verecektir. Hafta sonunda her âmir defter muhteviyatının gösterdiği grafiği valiye bildirecek ve izahatta bulunacaktır.

EMİNÖNÜ HALKEVİNDE TOPLANTILAR

Eminönü Halkevinde Evin bağlıları arasında bir tanışma ve görüşme vesilesi olmak üzere her ay bir toplantı yapılması kararlaştırılmıştır. İlk toplantı yarın 21,30 da yapılacaktır. Program şudur:

1— Koro, 2— birkaç söz, 3— konferans (B. Selim Nüzhet tarafından), 4— Karagöz oyunu (B. Şinasi tarafından).

MUAYENE CÜZDANLARI

Esnafın bugün ellerinde bulunan muayene cüzdanlarının tebdili kararlaştırılmış ve bunun için de 35 bin adet yeni cüzdan yaptırılmıştır.

Temmuz sonuna kadar bütün esnafın muayeneleri yapılacak ve yeni cüzdanları kendilerine verilmiş olacaktır.

Konferansın dördüncü günü

(Üstyanı 1 incide)

İngiltere bu farkın kaldırılmasını devletler arasında müsavat prensibine istinat ederek itiyor. Mukavele projesinin mütekabiliyet esasına göre tadil edilmesini müdafaa ediyor. Sözün kısası Sovyet Rusyanın Karadenizden Akdenize ve Akdenizden Karadenize ne kadar ve ne şekilde gemi geçirmek hakkı olursa İngiltereye de o kadar hak verilmek lâzımdır, diyor.

İşte Montreux konferansının düğüm noktası birbirine zıt olan bu İngiliz — Rus tezlerini telif edecek bir formül bulabilmektir. İngiliz delegasyon reisi Lord Stanhop'un takip ettiği prensip malûm olmakla beraber yukarıda işaret edildiği veçhile hususî müzakere esnasında Boğazlar meselesinin heyeti umumiyesi hakkında Londradan talimat almağa ihtiyacı bulunduğunu söylemiştir. Bu suretle İngilizlerin konferansta kat'î ve sarih bir vaziyet almak için biraz daha beklemek istedikleri anlaşılmaktadır.

Acaba İngilizler neyi bekliyorlar? Bazı Fransız gazetelerinin dedikleri gibi otuz haziran assamble içtimaından sonra İtalyanların gelmesini mi bekliyorlar? Şimdiki halde bu nokta siyasî bir sırdır. Fakat bu sırrın mahiyeti ne olursa olsun yakın bir zamanda ortaya çıkacaktır ve Boğazlar konferansı mutlaka imza edilmiş bir mukavele ile nihayet bulacağına göre İngiliz — Rus tezlerini telif etmek icap edecektir.

İngilizlerin Boğazlardan harp gemisi geçirmek rejimini müsavat prensibine istinat ettirmek istemeleri bir nazariye olarak doğrudur. Bu müsavat prensibinin tatbikinin Karadenize sahil olan memleketlerin emniyetini bozmamasını istemekte de Sovyet Rusyanın hakkı açıktır. Şu halde Boğazlar meselesinde İngiliz — Rus tezlerinin telifi Karadenize sahil olan devletlerin emniyetile Karadenize sahil olmıyan devletlerin müsavat haklarını telif etmekle mümkün olabilecektir. Fakat şunu da unutmamalıdır ki emniyet prensibile müsavat prensibi tearuz ettiği ve aralarında bir telif noktası bulmak imkânsız hale geldiği zaman emniyet prensibinin tercihi bir zaruret olur.

Bu esastan başka olarak İngiliz, Fransız, hattâ Sovyet Rusya delegasyon reislerinin Türk projesinde boğazlardan harp gemisi geçirmek maddesi hakkında ileri sürdükleri müşterek bir mülâhaza daha vardır. Bu da boğazlardan gemi geçirmek serbestisi takyit ve tahdit edilirken bir gün Milletler Cemiyeti kararile Karadenize sahil olan memleketlerden birine yardım için mukaveleye boğazlardan kuvvet geçirmeğe müsait bir madde konmasıdır. Tevfik Rüştü Aras'ın bu türlü mülâhazaları tatmin edecek şekilde söylediği sözler bu türlü endişelerin bertaraf edilebileceğini göstermiştir.

Tevfik Rüştü Aras bugün Cenevreye konsey içtimaına gitmiştir. Fakat Montreux'de konferans heyetleri duruyor. Teknik komisyon çalışmasına devam ediyor. Dış İşleri Bakanı bundan sonra temmuz iptidasına kadar (Cenevre) ile (Montreux) arasında gidip gelecektir. Bir taraftan Cenevre faaliyetlerini takip edecek, bir taraftan Boğazlar konferansını idare eyliyecektir. Otuz hazirandan sonra İtalya konferansa geldiği takdirde bir kere de İtalyan delegasyon heyetinin sözleri dinlenecektir. Bunun üzerine münakaşalar olacaktır. Nihayet Boğazlar mukavelesinin son şekli o zaman tesbit edilecektir.

ASIM US

Taksim Bahçesinde
HALK OPERETİ
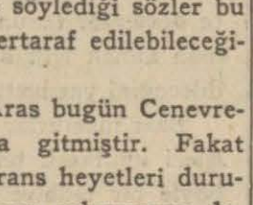

HALK OPERETİ
Bu akşam 21,45 d
TELLİ TURNA
Pek yakında
RAHMETLİ EFENDİ
Masalarımızı ayırınız. Telefon: 43703

Devamlı okuyucular için kupon:

Bu kuponları kesip saklıyanlar "KURUN,, un açtığı müsabakalara iştirak hakkını kazanırlar.

Konferansta dün projemizi anlattık

(Üstyanı 1 incide)

itibarile takip edeceğim. Delege heyetinin arzu edebilecekleri bütün mütemmim izahatı sonradan vermeye amade bulunacağım tabiîdir.

Projenin muhtelif kısımlarının tetkikine girişmezden önce bu projenin tekrar silâhlanma meselesi hakkında hiç bir kaydi ihtiva etmediğini hatırlatmalıyım.

Buna binaen, projenin muhtelif maddelerini gözden geçirirken bu meseleye dönmiyeceğim. Bizi 1923 mukavelesinde mevcut askerlikten tecrid hükümlerinin kaldırılmasına sevketmiş olan sebepler üzerinde durmaklığım şüphesiz faydasızdır. Zira, bu hususun kendiliğinden kabulüdür ki, Montreux konferansına toplanmak imkânını vermiştir. Yalnız şunu söyliyeceğim: Projemizde 1923 mukavelesinin askerlikten tecrid hükümlerine doğrudan doğruya veya bilvasıta taalluk eden her şeyi kasden meskût geçtik.

Mukavele projesi beş kısımda toplanmış 13 maddeden mürekkeptir. Her kısım hakkında umumî izahat vereceğim ve bunu her madde hakkında bazı izahatla tamamlıyacağım.

BİRİNCİ MADDE ÜZERİNDE

Birinci kısım, hastane ve balıkçı gemileri de dahil olduğu halde, tecim gemilerinin Boğazlardan geçmelerine dairdir. Bu hususta üç hal derpiş edilmektedir:

Barış hali, Türkiye bitaraf iken savaş hali, Türkiye muharip iken savaş hali.

Bu kısmın mümeyyiz vasfı bu üç halde, hususî bir coğrafî duruma malik bulunan Karadenizin kıyıları arasında ve Akdenizden istifade eden bütün kıtalar arasında evrensel tecim seyriseferine en müsait şekiller dairesinde tam bir geçme serbestisi teminine ehemmiyet vermiştir.

İKİNCİ MADDENİN ESASLARI

İkinci madde için Boğazlardan transit suretile geçme esnasında tecim seyriseferine yapılan mecburî hizmetler hakkında Lozan mukavelenamesinden daha uygun bir tahrir şekli kabul ettik. Umumî menfaate hâdim hizmetlerin ifasını 1923 mukavelesinde esasen derpiş edilmiş olan servislere katî surette hasr ve tahdit etmek istedik. Lozan mukavelesinin imtiyazlı şirketler tarafından yapılan hizmetlerle devlet tarafından yapılan hizmetler arasında gözettiği farkı muhafaza etmemeyi bilhassa istedik.

Hatırlarsınız ki Lozanda imtiyazlı şirketlerin taksları ipka edilmiş olduğu halde diğer taksılar ya meskût geçilmiş, ve yahut kaldırılmıştı. Sağlık, pilotaj ve fener hizmetleri gibi mecburî servislere hassaten müsavi bir ehemmiyet verdik. Sağlık hizmetleri Boğazların kıyılarına taalluk ettiği kadar tecim gemilerinin geçmesine de taalluk etmektedir. Kıyıların bulaşmasına mani olmak mevzuu bahsolduğu gibi Boğazlardan bulaşık bir gemiden sonra geçen gemilerin bulaşmasına da mani olmak mevzuu bahistir. Türkiyenin transit tecim gemilerinden aldığı sağlık taksılarının yapılan hizmetlerin karşılığını teşkil ettiklerini tasrih etmek icap eder.

Bu taksılar, Türkiye hükûmetinin son defa kendiliğinden ittihaz ettiği bir kararla tenzil edilmiştir. Esasen Türk hükûmeti deniz tecimine yüklenen umumî masarifi gelecekte hiç bir suretle ağırlaştırmak niyetinde değildir.

TÜRKİYE HARPTE BİTARAF KALİRSA

Üçüncü madde; savaş halinde Türkiye bitaraf kaldığı taktirde, tecim ve balıkçı gemilerine geçme serbestisi tanımıştır. Fakat Milletler Cemiyeti paktına göre bitaraflık vasfının tayini meselesi kalıyor ve biz paktın bu hususta derpiş edebileceği icabatı evvelden kendimiz ve bu vasıf için her hangi bir tarifte bulunamazdık. Buna binaen, Türkiyenin Milletler Cemiyeti azası sıfatile bu cemiyet paktı mucibince deruhte ettiği vecibelere işaret ettik.

Bu bitaraflık vasfından neşet eden ziyaret hakları ve sairenin geçmişte olduğu gibi, arazinin sahibile hakimiyeti hakkını haiz olan Türkiyeye ait kalacağı bizim için tabiî bulunmaktadır.

TÜRKİYE MUHARİP OLDUĞU TAKTİRDE

Dördüncü madde; düşmana yardım etmemek şartı, Türkiye muharip olduğu taktirdeki savaş hali için, tamamen Lozan mukavelesinden alınmıştır ve bir yenilik teşkil eden başlıca hususiyeti, tecim seyriseferinin nefine olan ve günün aydınlık kısmında serbest geçme hakkının tahdidine dair olan cihettir. Askeri ve müdafaa haline konulmuş olan bir bölgeden günün her saatinde ve mutlak surette serbest geçmenin tecim seyriseferi için arzedeceği tehlike üzerinde durmayı lüzumlu görmüyorum. Her türlü karışıklığın önüne geçmek için, âşikârdır ki, yolun Türkiye tarafından gösterileceğini ve gemilerin günün aydınlık kısmında geçmeleri lâzım geleceğini söylemeğe mecbur bulunuyorduk.

SAĞLİK KONTROLU

Beşinci madde; daha yukarda işaret ettiğim geçişin, sahilin her türlü bulaşma tehlikesinden korumaya matuf olan katî zaruretten bahseder. Fakat burada sağlık kontrolünün tecim seyriseferinde hiç bir gecikme vukua getirmiyecek tarzda ve bunun için de sağlık vaziyetlerinin transit suretile geçen gemilerin içerisinde yapılması lâzım geleceği hakkında bir teahhüt ilâve etmek istedik Bu viziteler, gece gündüz, her hangi bir surette yapılması icap edecektir.

EMNİYET İÇİNDE SERBESTİ

Şimdi sıra harp gemilerinin seyriseferine dair olan ikinci kısma gelmiştir. Bu kısmı, "emniyet içinde serbesti,, kelimeleriile tarif edebiliriz.

Harp gemilerinin serbest geçme hakkı, Karadenize giriş hususunda bizzat Lozan mukavelesinde de şarta bağlı bulundurulmuştur. Fakat mühim diğer bir unsur daha vardır ki, Türk projesi bunu ihmal edemezdi.. İş Marmara denizi de dahil olduğu halde, Boğazlar bölgesinin emniyeti bu bölgede yabancı harp gemilerinin geçmesi, hiç bir halde Türkiyenin ve filosunun emniyetine karşı bir tehlike teşkil etmemelidir. Buna binaen Boğazlara girecek kuvvetlerin tahdidi hususunda ilk hüküm bu suretle konulmuştur.

KARADENİZİN HUSUSİ VAZİYETİ

Gene mühim olan ikinci nokta, karadenizin hususî vaziyetine ve bu denizin kıyılarında sakin memleketlerin emniyetine tealluk etmektedir. Bu denize serbest girme için yegâne ihtiyaç, hrkesin bu deniz üzerinde bulunan dost memleket limanlarına yapacağı dostluk ziyaretleri ile tarif edilebilir. Fakat, tek methali olan bu denize, bu denizde bulunan ve bu bölgede hepsini tatmin eden sakin bir hayat tesis etmiş bulunan memleketlerin müdafaasız kıyılarını ve çok zayıf filolarını tehlikeye koyabilecek kuvvette harp gemilerinin girmesine kayıtsız ve şartsız müsaade edilemez.

GEMİLERİN DOSTLUK ZİYARETLERİ

Buna binaen de Karadenizden hariç memleketlerin bu denize girebilecek kuvvetlerinin yekûnu için ikinci bir kuvvet hududu derpiş edilmiş ve herkese Karadenizde dostluk ziyaretleri yapmak imkânını vermek maksadile, devletler arasında münavebe yapılabilmesi ve yekûn tonilatonun bu denize dostluk ziyaretleri hedefile vaki olacak girmelere zarar vermemesi için yedi gün had olarak konulmuştur.

Bu ikinci kısım 6, 7, 8, 9, ve 10 uncu maddelerden müteşekkildir.

Altıncı fıkra da şimdi izah ettiğim hususu tanzim etmekte ve normal barış vaziyetine mütedair bulunmaktadır. Altıncı maddenin A fıkrası önceden ihbarı emreder.

Serbest geçiş için Türkiyenin müsaadesini iltizam etmemek suretile iyi emellerimiz hakkında yeni bir delil daha gösterdik. Fakat gemileri Karadenize girmek istiyen muhtelif devletler arasında geçişi tanzim için bir ay önce haber vermek usulüne riayet edilmesini istedik.

B. fıkrası, boğazlar bölgesinin emniyetine taallûk eden azamî tonilâto meselesinden bahsetmektedir. Bizi bu azamiyi tesbite mecbur eden sebepleri biraz evvel izah ettim.

C. fıkrası, Karadeniz kıyılarından olmayıp bu denize girebilecek memleketlere ait azamî tonilâtoyu tesbit etmektedir. Bunun sebeplerini, ikinci kısma ait genel izahatımda bildirdim.

D. fıkrası, boğazları geçecek olan filonun teşekkülündeki tadilâta serbestî vermektedir. Bir kruvazörle iki torpitodan müteşekkil bir ünite derpiş ettik. Fakat her hangi bir devlet bu esasta değişiklik istediği takdirde, d. fıkrasında derpiş edilen mekanizma bu hususta kendisini tatmine müsait bulunmaktadır.

E. fıkrası, Karadenizde kalma haddini on beş gün olarak tesbit etmektedir. Filhakika bu haddin ziyaretler için kâfi olduğu kanaatindeyiz.

F. fıkrası, geçiş esnasında harp gemilerinin üzerinde bulunabilecek uçakların, boğazlar bölgesine girdikten sonra kullanılmasını ve üçüncü kısım hükümlerine uygun olarak menetmektedir.

G. fıkrasiyle transitin tevakkufsuz yapılması istilzam edilmektedir. Bu cihet esasen 1923 Lozan mukavelenamesinde mevcut hükümlerin tekrarından ibarettir.

KARADENİZ DEVLETLERİNE GEÇİŞ MÜSAADESİ

Nihayet h. fıkrası serbest denize çıkacak Karadeniz devletleri filolarının vaziyetine dairdir. Bu h. alineasında Karadenizde sahili bulunan devletler hakkında buna benzer hükümler mevcuttur.

Ancak, mevcut filoları bir hayli mahdut olup Akdenizdeki kuvvetler hesabına dahil olmıyacak olan bu denizden serbest denize çıkmak hakkı, azamî 25 bin tonilâtoluk bulunan gemiler için mümkündür.

Fakat, bu gemilerin evvelce Türkiyeden müsaade almaları ve Marmara denizinden emniyetin temini maksadile, tek başlarına seyretmeleri lâzımdır. Avdetlerinde bu gemiler Marmaradan geçiş bakımından ayni kuvvet tahdidini ve ayni geçiş müsaadesine tabidirler.

BİTARAF HALDE HARP GEMİLERİNİN GEÇİŞİ

Yedinci maddede, Türkiyenin bitaraf bulunduğu harp halinde harp gemilerinin geçmesine, bundan evvelki şerait dahilinde mezuniyet vermektedir. Bitaraflık, Türkiyenin Milletler Cemiyetinde aza sıfatile kabul etmiş olduğu harp taahhütlerinin bir neticesi olduğundan, Türkiyenin bitaraf olduğu harp halinde harp gemilerinin geçişi hakkında da bu maddeye ayni bitaraflık kaydi ihtirazisi konulmuş bulunmaktadır.

Sekizinci madde, Türkiyenin de sefer ber olduğu harp halinde nizamat mekanizmasının, harp halinin hâkim devlete verdiği mecburiyetlere tâbi bulunmasını tasrih eder.

HARP TEHDİDİ KARŞISINDA

Dokuzuncu madde, harp tehdidine aittir. Bu hal hiç şüphesiz ki, gerek hâkim devletin topraklarının emniyetini, ve gerekse umumiyetle sulh davasını alâkadar eder.

Başlıca maksat, Türk topraklarını, her hangi bir yabancı devletin anî taarruzuna maruz bırakmamaktadır. Fakat ayni zamanda muhtemel bir mütearrız yapacağı anî bir baskını başaramamak imkânsızlığında bırakmak ve böylelikle sulh davasına hizmet etmiş olmak gerekmektedir.

Böyle bir harp tehdidi halinde, Türkiye, derhal hususî nizamat tatbik etmek salâhiyetini haizdir. Türkiyenin siyasası, böyle meşru bir müdafaa hakkının hiç bir şekilde keyfî ve yersiz kararlara müncer olamıyacağına kâfi bir garanti teşkil etmektedir.

Fakat, dünya efkârı umumiyesini tatmin etmek istiyen Türkiye, bu nizamata tahdidî bir hüküm koymaya tereddüt etmiyerek, harp tehlikesi halinin tesbiti için milletler cemiyetine ve mukavelenameyi imza eden devletlere müracaat edeceğini bildirmektedir.

Bu itibarla Türkiyenin istediği, milletler cemiyetinden bir yardım değil, fakat mevcut olup olmadığının anlaşılması için harp tehdidi halinin tayin ve tasrihidir.

HARP GEMİLERİ HAKKINDAKİ NİZAMAT

Harp gemileri hakkında alınacak sıhhî tedbirler hakkında olan 10 uncu madde Lozan mukavelenamesindeki aynı mevzua ait ahkâmı aynen ihtiva etmektedir.

Harp gemileri hakkındaki nizamat 1923 tenberi mevcut olan hususî bir komisyonun mevcudiyetini tamamile lüzumsuz kılmaktadır. Bu itibarla Türkiye, boğazlar komisyonunun lâğvedilmesini istemiş ve bu komisyona ait ahkâmı yeni mukavele projesine ithal etmemiştir.

UÇAKLARIN GEÇMESİ

Üçüncü kısım bilûmum uçaklara aittir. Uçakların müstahkem bir mıntaka üzerinde cevelân etmelerine müsaade edilmesi bittabi mevzuu bahsolamaz. Şimdiki vasıtaların inkişafı, müstahkem mıntakayi tehlikeye düşürebilecek uçaklara karşı tedbir alınmasını emretmektedir.

Müstahkem mıntaka üzerinde uçakların cevelân etmelerini meneden bir hükmün konulması da bir zaruret teşkil etmekteydi. Maamafih uçakların Karadenize girişini, veya Karadenizle Akdeniz arasında seyrini temin etmek istiyen Türkiye, bunlara kendi toprakları içinden geçen ve Türk hava münakalâtı nizamatına uygun olarak çizilmiş bir yol göstereceklir.

NİZAMI TANIMIYANLARA KARŞİ

Dördüncü kısımda Türkiyenin, görüşmelerinize arzedilmiş olan mukavele projesi nizamatı haricindeki hakimiyet hukukunu zikretmeyi münasip gördük. Filhakika bazı ahvalde bu hâkimiyetin tatbik edilmesinin imkâns z olduğu vakidir. Bu itibarla gemilerin geçişinin ziyansızca vukuu ve dostça olması lâzımdır.

Serbest geçişin boğazlar mıntakasında karışıklıklar tevlit etmesi ve hâkim devletin her hangi bir şekilde müdahale edememesi şüphesiz ki varit değildir. Bu takdirde beynelmilel nizamata karışıklıkları tevlit edecek gemilere karşı alınacak tedbirler hakkında ahkâm ihtiva etmelidir.

MUKAVELE İMZADAN SONRA MUTEBER OLACAK

Beşinci kısım, üç yeni nokta ihtiva etmektedir. Bu noktalardan birincisi, mukavelenamenin imzayi müteakip meriyete geçmesine aittir. İmza eden devletlerin iştirakile ve en meşru yollardan hareket ederek boğazlar mukavelenamesini tanzim etmek istiyen Türkiyenin bir tatbik müddetini beklemek ve uzun veya kısa olacak böyle bir müddet içinde kendisine karşı doğabilecek tehlikelere maruz kalmak istemeyişini her halde kabul edersiniz.

YENİ MUKAVELE MUVAKKAT OLACAKTIR

Bizce, Montreux kararı boğazlar rejimini tesbit etmelidir.

İkinci nokta: Yeni mukavelename muvakkat olmalıdır. Türkiye, realist ve samimî olduğu için muvakkat bir nizamnameyi düşünmektedir. Çünkü memleketin nizamatından başka olan kat'î bir nizam, Türkiyenin mutlak hâkimiyetine bir taarruz teşkil etmektedir.

Üçüncü nokta: Mukavelenin beş senede bir tadili imkânının mevcut olması. Türkiye ayni ruh ve ayni samimiyet mefkûresi içinde hareket ederek bu tadil imkânını projeye ithal etmiştir. Ancak, yapılacak her hangi bir tadil hâkim devletin tasdiki şartına tabi olacaktır.

POLİS ELBİSELERİ

Polis elbiselerinin değiştirilmesine dair hazırlanan talimatnameden sonra yeni elbiselerin yaptırılmasına başlanmıştır. İstanbul teşkilâtına tabi memurların elbiseleri üç aya kadar tamamen bitecek ve Cumuriyet bayramında bütün memurlar yeni elbiseleri giymiş bulunacaklardır.

KIRKAĞAÇ KAYMAKAMLIĞI

Kırkağaç kaymakamı Bay Ali Fuat, tedavi edilmek üzere dün şehrimize gelmiştir. Bay Ali Fuat şehrimizde bir ay kadar kalacaktır.

işaretler

Müsavi milletlerin S. D. N cemiyeti olabilir!

Milletler Cemiyetinin işleme cihazında bir bozukluk var. Bunu inkâra kimsenin mecali yok. Bunun içindir ki, Milletler Cemiyetinin yeniden ıslahı etrafında sağlı sollu fikirler yükseliyor. Bu ıslâh ameliyesi ile sosyete yeniden canlanacak, yeniden kuvvet alacak ve dünya siyasetinde bir faktör olarak hüküm sürecektir.

Milletler Cemiyetinin kuvvetlenmesi formülü üzerinde itiraz eden kimse yoktur. Fakat bunun şekli ne olacaktır?.

Dünyayı uzun zamanlar ittifaklar sistemi ve büyük kuvvetler müvazenesi ile bir topaç gibi çevirmiş olan devletleri gene birinci plâna almak, Milletler Cemiyetini onların eline bırakmak, bir nevi Avrupa "direktuvar,, idaresi kurmak istiyenler bir cephededir. Buna mukabil milletlerin müsaviliği prensipini ileri sürenler de beri taraftadır.

Milletler Cemiyetini ıslâh için ortaya atılan bu formüller iki zihniyetin, iki hayat telâkkisinin, iki dünya görüşünün karşı karşıya gelmesidir.

* * *

Gerçi Milletler Cemiyetinin kuruluşu bakımından realiteye istinat edenler birinci prensipi, nazariyeciler ikinci yolu tutacaklardır, denebilir. Milletler Cemiyetinin 919 muahedelerini ebedileştirmek maksadını güttüğünü ileri sürenler bugün de bu davalarında haklı olabilirlerdi. Eğer 919 danberi süzüp giden hayatta günler birbirinin aynı olsaydı. Fakat 936 da artık Milletler Cemiyeti muahedelerin ebedileşmesinin müeyyidesi olmaktan çıkmış, bir hukuk fikrinin, bir ileri temayülün, milletlerin sulh ve rahatlık arzularının bayrağı halini almıştır.

Dünkü hayal bugünün realitesidir. Nitekim Cenevrede Milletler Cemiyetinin bir milletler müsavatı müessesesi olması emeli nazariye olarak değil, realite olarak teklif edilmektedir.

Milletler Cemiyetinin bünyesi hakkında hukuk âlimlerinin kolunlarında sakladıkları formüllerin diplomatlara mal olması bile, insanlık şuurunun terakkisine bir misaldir.

* * *

Avrupanın ve dünyanın büyük devletlerinin hüküm sürecekleri bir Milletler Cemiyeti fikri insanların zekâlarına ve milletlerin hürriyetlerine bariz bir hakaret olduğu kadar yaşıyan millet realitelerine de uygun değildir. Çünkü bu teklif, küçük devletlerin bir blok halinde toplanmalarını kolaylaştıracak bütün sebepleri iki kelimenin derinliğinde biriktirmiştir.

Avrupada bir nevi büyük devletler "direktuvarı,, kurmak istiyenlerin kafalarında daima geçmiş günler, geçmiş seneler, asırlar vardır. Bu asırlara göre hesaplarını yürütmek isterler. Bir çok şeyleri silmelerine rağmen tek bir şeyi tanımıyorlar, dünkü insan bugünkü insan değildir. Dünkü topluluklarla bugünkü milletler arasında fillerle kuşlar kadar ayrılık vardır.

Milletler Cemiyeti, ancak milletlerin müsaviliğini ve haklarını korumak için ıslâh edilebilir. Başka türlüsü yalandır

Sadri Ertem

... Uzaktan .. Yakından ...

Bir boksör yenilince ne yapar?

Joe Louis yüzünü göstermemek istiyor!

Müthiş bir kaza

Fransada, tren yollarını kateden otomobil yollarındaki kazalardan uzun zamandanberi şikâyet olunmaktaydı. Geçen gün bu kazaların belki en müthişi olmuştur: Tren hattını geçen bir otobüse saatte 80 kilometre süratle gelen bir tren çarptı. Otobüs bin parça oldu. İçindekilerden yedisi öldü ve 19 u da ağır yaralı olarak kaldırıldı.

Kaza, trenin geçeceği anda yolu kapamıyan geçit memurunun dikkatsizliği yüzünden olmuştur.

Çok karılı kocalar

Mısır Dahiliye vekâletinin neşrettiği bir istatistiğe göre Mısırdaki 302 bin 682 evli erkekten 17.950 sinin iki, 1456 sının üç ve 147 sinin de dört karısı vardır.

En fazla karısı olanlar ekseriyetle köylüler ve çiftçilerdir.

Bahşiş düşmanlığı!

İngilterede bahşiş adetini kaldırmak için bir cereyan açılmıştır: Otelde, lokantada, kahvede garsona verilen fazla para, berber çırağının hakkı sayılan beş kuruş, şoföre taksinin kaydettiğinden fazla verilen para üstü artık İngilizlerin canını sıkmağa başlamış. Şimdi, buna itiraz edenler bahşiş vermemekte ısrar ediyorlar. Acaba bu bir moda halini alacak ve bahşiş ortadan kalkacak mı?

Yılanı ısıran çocuk!

Garip bir şey! Ve garip olduğu için Amerikada olduğunu söylemeğe lüzum yok:

17 aylık bir çocuk, bahçede oynuyor. Birden, yerde sürünen bir hayvan görüyor. Çocuk bu: Yılandan anlar mı? Hemen ilerliyor. Hayvanı tutuyor. Ve.. Her çocuğun o fena huyu ile alıp ağzına götürüyor, ısırıyor. Sonra tabii ağlamağa başlıyor. Anası babası koşuyorlar: Yılan yerde cansız yatmaktadır. Bunun üzerine, şimdi Amerikada yılanlardan insanların değil, insanlardan yılanların korkması lâzım geliyor...

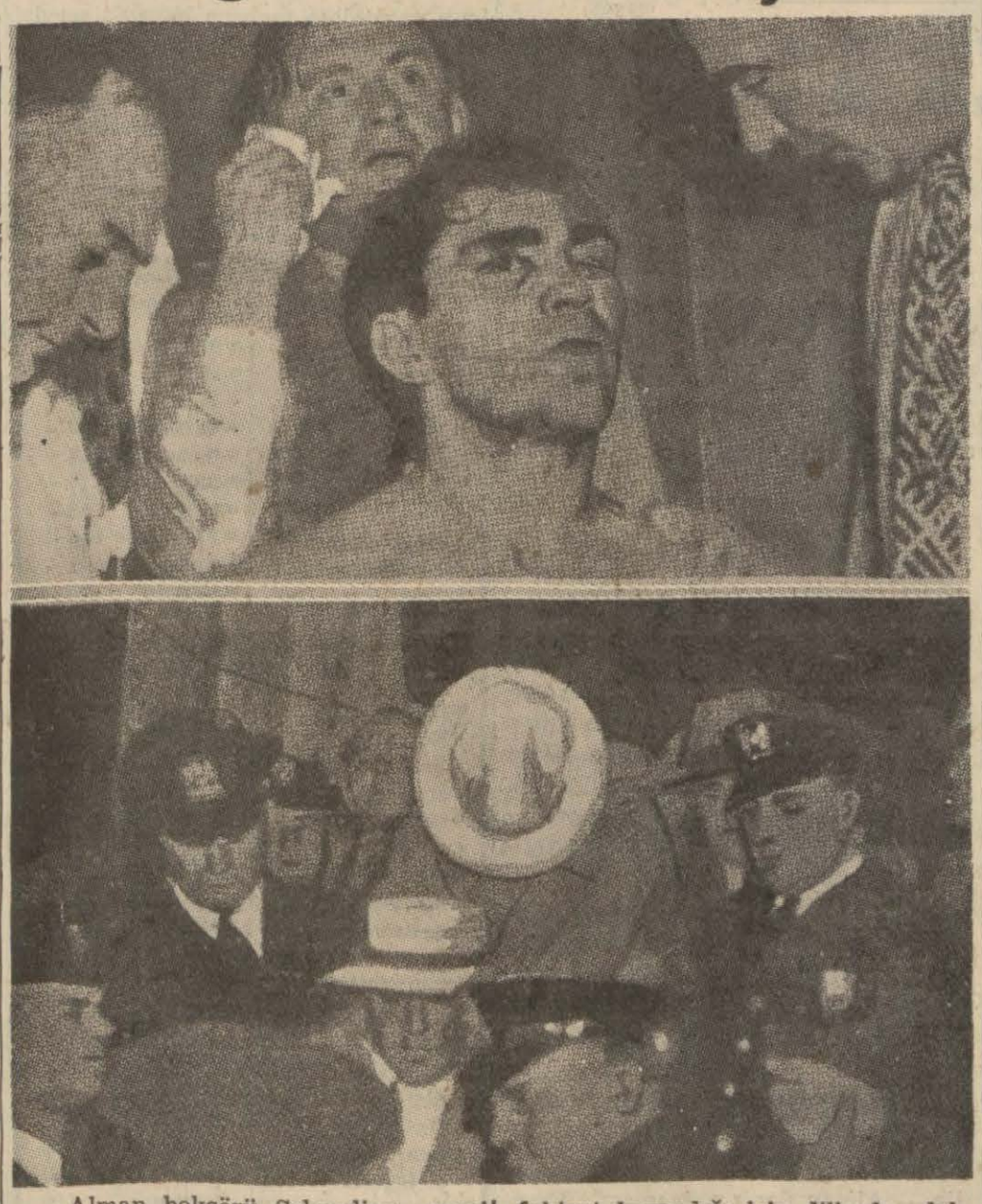

Alman boksörü Schmeling zenci boksör Joe Louis'i yendi, Almanyaya geldi. Büyük bir coşkunlukla karşılandı.

Schmeling böyle büyük bir muvaffakiyet kazandığı için dillerde dolaşıyor. Fakat acaba zenci boksör ne yapıyor? Onun en son resmini burada görüyoruz: Beyaz bir şapkadan ibaret bir yüz! Zavallı Joe Louis utancından belki kıpkırmızı olan - veya moraran - yüzünü göstermemek için sokaklarda hep böyle geziyormuş!..

Diğer resimde de Schmeling'i maçtan sonra görüyoruz. Yüzüne yediği bir yumrukla boksörün gözü kapanmıştı. Fakat, doktorların endişeli tedavilerile göz açılabilmiştir.

Gezintiler

Can sıkıntısı

Duvarda takvim, günleri hep biribiri ardı sıra dizer. Sayıları değişir, günün bölümleri değişir fakat yüz, gene o yüzdür.

Halbuki tarih bunun içinde, adamı batırıp çıkaran talih tepesi ile felâket uçurumu bunun yaprakları üstündedir. Bir evde kıyamet kopsa, bir gönülde zelzele olsa, bir vicdanın kubbesi dağılsa da, takvim duygusuz bir silkinişle yaprağını atar. Tıpkı ölmüş bir tüyünü fırlatan bir kuş gibi.

Ruhiyatçılar, bu karanlık âlemin kanunlarını arıyadursunlar. O, son güne kadar kara duvağını atmıyacak. Düşünüşe teslim olmıyacak. Takvimle bizi ayıran dünyaları ölçemiyecek.

Meselâ, bir sabah uyanınca bütün dağlar göğsünüze yığılmış gibi büyük bir sıkıntı duyarsınız. En parlak güneş, size isli bir lâmba aydınlığı kadar kasvet verir.. Komşunun kanaryası güya ötmez, sesi balyoz gibi kafa tasınıza iner durur.

Galiba insanların taşıdıkları en ağır yük vicdandır. Sinirlerin santralından başka bir şey olmıyan bu vicdan, ruhun cenderesi rolünü de oynar. Fena bir rüya, istenmeden görünmüş bir kâbus yüzünüzde kazmalarla işler. Her çizgisinde ayrı bir facia okunan buruşukluklar biriktirir.

Fakat takvim gene o eski şişman karınlı kâğıt yığınıdır.. İçinizdeki dert denizinin bir damlası onda görülmez.

Ne olurdu, gönüller de o takvimler gibi geçmişin izini her yirmi dört saatte bir silip yenilenebilseydi!.

S. Gezgin

ÇIPLAKLAR ROMAN

YAZAN REFİK AHMET SEVENGİL

Tefrika : 74

Sonra ehemmiyetli bir sır tevdi ediyormuş gibi bir vaziyetle ilâve etti:

— Genç olsaydım, hem de evli olmasaydım bu kadına mutlâka âşık olurdum!

Çetiner ölecek gibi oluyordu; tek bir söz söylemeğe, münakaşa edilen, lehinde aleyhinde fikir yürütülen o mu, değil mi, başkası mı, isim benzerliği mi diye soruşturmağa, anlamağa imkân bulamadan hastabakıcı oda kapısını araladı ve hasta çocukların geldiğini haber verdi; çocuk hastalıkları mütehassısı yaşlı hekim işe başlamak üzere ayağa kalkarken Çetinere döndü:

— Mutlâka Ziyaretçi hemşirelerden biri de beraberdir, şimdi onlardan biri ile tanışacaksınız!

Dedi; köşedeki musluğa doğrularak ellerini sabunla yıkadı, sonra alkolle temizledi; bütün bu muayene hazırlıkları esnasında arkası dönük sözlerine devam ediyordu:

— İnşallah gelen Ülker abladır... Eğer o ise sizi tanıştırayım da bakın, hakem olun, haklı mıyım, değil miyim?

Muayene hazırlığını bitiren hekim oda kapısını büsbütün açıp arkasına dayamış ve Ülker harikulâde güzel endâmı ile, bir rüya içinden geçip gider gibi şiirli bir hava içinde yürüyerek odaya girmişti; kucağında mışıl mışıl uyuyor gibi dalgın yatan bir bebek vardı; bir eliyle de üç dört yaşlarında kadar görünen, üstü başı yırtık, yüzü gözü bere içinde, gözleri çapaklı bir kız çocuğunun bileğinden tutmuştu; arkasında daha irice altı yedi yaşlarında kadar iki oğlan görünüyordu.

Eski medreseden bozma dispanser odasının loşluğu içinde köşedeki demir iskemlenin üstünde mahivetini anlıyamadığı ve şimdiye kadar karşılaşmadığı fevkalâde şiddetli ve heyecanlı bir haleti ruhiye içinde ıspazmozlar geçiren Çetiner, olduğu yerde küçüldükçe küçü'üyor, eriyor, minimini bir nokta haline geliyor gibi idi. Kapının arkasına kadar açılması üzerine dışardan birden odaya dolan ışık çağlıyanı ile sarılı Ülkerin güzel endâmı sanki her zamankinden daha büyük, daha haşmetli, daha ilâhi idi; yüzü fazlaca yorgun ve süzgün, fakat her zamankinden güzel ve mânâlı idi; hayatı bütün facıaları ve ıztıraplarıyle, hırslarıyle kinleriyle, tamah edilecek şeyleriyle birlikte ehemmiyetsiz, basit, âciz bir küçük varlık haline getirip ayaklarının ucuna tüylü ve süslü bir oyuncak köpek gibi oturtmuş fevkalbeşer bir kudret, insan haline gelseydi bu güzel endâmı ve bu güzel çehreyi taşıyacakt!

Çocuk hastalıkları mütehassısı gülümseyerek Ülkere yaklaştı:

— Safa geldiniz, dedi, şimdi sizden bahsediyorduk; Topkapı ahalisinin Ziyaretçi hemşireler teşkilâtından olduğu kadar bu teşkilâtın içinde sizden de nasıl fayda ve yardım gördüğünü ve size nasıl minnetle merbut olduğunu bu efendilere anlatıyordum.

Ülker bu sözleri duymamış gibi yüzünde hiç bir yeni mânâ geçmeden gözleri hastalıklı çocuğun elini bıraktı, doktorun uzattığı eli sıktı; sonra ayakta duran öteki tanıdık hekimlerle selâmlaştılar.

Çocuk hastalıkları mütehassısıs, Çetineri göstereerk:

— Müsaade ederseniz size yeni arkadaşımızı takdim edeyim, dedi, doktor Çetiner dispanserimizde fahrî olarak haftada iki gün vazife aldı.

Çetiner, ayakta kendisini kaybedip yere düşmemek için sinirlerine hâkim olmağa çalışıyor, büyük bir kuvvet sarfediyordu; Ülker, yüzünden yine hiç bir yeni mânâ geçmeden sâdece:

— Tanışıyoruz.

Dedi; sonra hatır bile sormadan döndü, kucağında yarı uykuda, yarı ölü gibi duran bebeği ihtiyar doktora göstererek izahat vermeğe başladı:

— Bunu anası komşusuna bu halde bırakıp fabrikaya gitmiş; çocuk iki gündenberi bir türlü açılmıyormuş... Fatma doktoru eve çağırmak için telefonla aradım, bulamadım... Küçüğün hali beni pek üzdü; iki gün hekimsiz ve tedbirsiz kalmak ne fena şey.. Evleri pek yakında; onun için sarıp sarmaladım, kucağıma alıp size getirdim, vakit geçmesin diye... Belki henüz yetişebiliriz.

Yaşlı doktor, bebeği masanın üstüne yatırmış, kundağını çözmüş, karıştırmağa başlamıştı; Ülker, ayakta duran öteki hekimlerden birine döndü, kapının yanında bıraktığı gözleri çapaklı çocuğu göstererek:

— Bunun yüzünü sık sık pansıman ediyoruz, ilâcını annesi akşamları muntazam sürüyor; derisindeki yaralar iyileşmeğe başladı ama şimdi de gözleri böyle gördüğünüz gibi olmuş...

Dedi; göz hekimi Ülkeri dikkatle dinledikten sonra çocuğu kolundan tutup ışığa doğru götürdü; parmaklarının ucu ile göz kapaklarına dokunarak muayeneye aşladı.

5

Çetiner, ötedenberi Ülkerin müthiş iradesi ve nefse hâkimiyeti karşısında küçüldüğünü hisseder ve için için kızarırdı; geçmiş bir gün, Sevimle İlhanın düğün geceleri verilen suvarede Ülkeri kolları arasında tutup kendisinden geçtiği ve hummâ ile yanan dudaklarının boyasız, körpe, taze ve canlı dudaklara titreyişlerle uzandığı geceden sonra Ülkerle ilk karşılaştığı zaman Çetiner, sinirlerinde koşuşan ihtilâl ve ihtilâç ile ölecek gibi olmuştu; halbuki Ülker, geçen günler hiç bir fevkalâdelik taşımıyormuş gibi, hiç bir şey olmamış gibi herkesle beraber Çetinerin de elini sükûn ile sıkmış, basit ve ehemmiyetsiz günlük mevzuları heyecansız ve ürpertisiz konuşmakta devam etmişti; o günden bugüne kadar arada geçen müthiş şeyler, Çetinerin hayatını altüst etmişti; Ülkerin de yaşayışındaki istikameti değiştirmesi, avunmak ve kendisini unutmak için türlü yollara dökülmesi, hep ayni zalim hâdiseler yüzünden değil mi idi? Böyle olduğu halde, hayatın sarp ve çetin yollarında boyunları ayni amansız talihin zincirine bağlı, müşterek bir felâketin ağırlığını sürüklemeğe mahkûm, yürümekte oldukları halde Ülkerin yüzündeki bu müthiş sükûn ve yabancılık mânâsı ne idi?

(Arkası var)

Avrupa Postası

Memnu mıntakalar

Dürüst ve sivil bir tayyareci için bir tehlike menbaı teşkil edermiş

Boğazlar meselesi etrafında Ingiliz ve Fransız gazetelerinde okuduklarımız

"Deyli Telgraf„ gazetesi Boğazlar konferansı muhabirinin "Tayyarelerden casusluk edilmesi endişesi„ serlevhasile yazdığı yazıdan:

"Türkiyenin Boğazları yeniden tahkim hususundaki talebin tetkik için toplanan konferans şimdilik 10 gün sonraya talik edilmiş bulunuyor.

Türkiye yeni mukavele projesinde yalnız tayyarelerin Boğazlardan geçmesini menetmekle kalmıyor, ayni zamanda tayyarelerin Türkiyeden geçmesini Türkiyenin koyacağı nizamlara tabi kılmak istiyor . Tayyareler Türk makamlarının göstereceği bir yolu takip edeceklerdir.

İngiltere hükûmeti namına başmurahhas Lord Stanhop, başlıca Akdenizle Karadenizi alâkadar eden bahrî meselelere müteallik bir mukavelenameye bu çeşit bir madde sokulmaması daha iyi olacağını ileri sürdü.

İngiliz murahhasının dediğine göre, memnu mıntakalar dürüst bir sivil tayyareci için bir mania, hattâ bir tehlike menbaı teşkil eder. Onu, tahkim edilmiş mıntaka üzerinden uçmasını menetmekle, tehlikeli bir memleket geçmeğe, yahut geniş deniz mesafeleri katetmeğe mecbur ederler.

Marmara denizi Çanakkale ve İstanbul Boğazı gibi iki methali ile Avrupadan Asyaya doğrudan doğruya giden yol üzerinde bulunuyor.

İngiltere, gayri askerî mıntakanın lağvi üzerine bütün topraklarında tam hâkimiyetini tekrar elde ederken Türkiyenin, bu toprakları, sivil tayyarelerin geçmesini tamamile tahdit etmek suretile havadan casusluğa karşı himaye etmeğe lüzum görmiyeceğini umar.„

SOVYETLER HARP GEMİLERİNİ BALTIK DENİZİNE GÖNDERİRLERSE...

"Deyli Meyl„ gazetesi Montrö muhabiri yazıyor:

"Sovyet Rusya başmurahhası M. Litvinof, Rusyanın herhangi zamanda Karadenizdeki filosundan Uzak Şarka veya Baltık denizine cüzütamlar göndermek icap edebileceğini söyliyerek yapılacak Boğazlar mukavelesinde böyle bir hâdise için kayıt konulmasını ielri sürmüştür.

* * *

"Deyli Ekspres„ gazetesinin başmakalesinden:

"Rusya günün birinde Karadeniz filosunu Almanlara karşı olmak üzere Baltık denizine götürmek mecburiyetinde kaldığı zaman bu işi derhal yapabilmek serbestisini istiyor.

Eğer Almanya, Kızıl filonun Baltık denizinde toplanacağını sezerse, buna karşı koymak üzere hemen deniz inşaatına başlıyacak, gemiler yapacaktır. Almanya herhangi sebep için olursa olsun gemi inşaatına başlayınca, İngiltere de böyle bir işe girişecek, neticede Amerika ve Japonya da donanmasını arttıracaktır.„

EĞER BOĞAZLARDAN GEÇİŞ TAHDİT EDİLMEZSE..

"Niyuz Kronik„ gazetesi Montrö muhabirinin yazısından:

"Sovyet Dış komiseri, M. Litvinofun işaret ettiği gibi, eğer Karadenizde sahildar olmıyan devletlerin gemilerinin Boğazlardan geçmesi tahdit edilmezse, Rusya, Türkiye, Bulgaristan ve Romanyanın deniz silâhlarını artırması icap edebilir.„

İtalya zecrî tedbirlerin kaldırılmasını kâfi bulmuyor

"Le Jour„ gazetesinin Roma muhabiri bildiriyor:

"Cenevre toplantısı karşısında İtalyanın vaziyeti şu şekilde görünüyor:

"Roma, Avrupa siyasetine elbirliği için, zecrî tedbirlerin kaldırılmasını kâfi bulmuyor. Cenevredeki İtalyan—Habeş meselesinin yeni baştan müzakeresini, İngiliz donanmasının Akdenizden çekilmesini, İngiltere, Fransa, Yugoslavya, Türkiye ve Yunanistan arasında yapılan anlaşmaların feshini de istemektedir.

"Akdeniz meselesinde İtalya İngiltere ile birleşmeğe razıdır ve İngiltereye karşı vaziyet almağı düşünmemektedir. Fakat Boğazların tahkiminin neye matuf olduğunu öğrenmek istemektedir.

"İtalya, kendisinin iştirak etmediği Milletler arası anlaşmaları tanımıyor: Londra deniz anlaşması, İngiliz — Alman deniz anlaşması, Fransız — Sovyet paktı, Lokarno devletleri erkânıharbiyelerinin müzakereleri bu aradadır.

"İtalya dünya emniyeti sistemine girmek istemiyor. Çünkü bu sistem zecrî tedbirlerin tatbikile bozulmuştur. Ve esasen İtalya bunu doğrudan doğruya Almanyaya karşı alınmış bir hareket saymaktadır.

Ingiltere nasıl bir siyaset güdüyor?!

"Le Journal„ yazıyor:

"Baldvin kabinesi partiyi çok güzel kazandı. Bütün muhafazakârlar kabinenin arkasında birleşerek eski an'anelere götüren yeni bir kalkınma için çalıştılar. Herşeyden evvel işte bunu göz önüne almalı. Çünkü istikbal buna bağlı. Büyük Britanya şu görüşe tekrar döndü: Milletler cemiyetinin faaliyeti ancak, her hale uyar hareketlerle İngilizlerin emniyetlerinin muhafazasına yarar bir çerçevedir.

İngilizler Ren meselesinde Fransa ile Almanyanın, Akdeniz meselesinde İtalyanlarla Fransızların, Rusları kazanmak için de Balkan devletlerile Türklerin arasında oynuyorlar. Her yerde, herşeyden evvel, kendi kuvvetlerine güveniyorlar ve bunun için de zaman kazanmağa çalışıyorlar.„

İNGİLİZLERLE İMZALANAN İHZARÎ ANLAŞMA

"Deyli Meyl„ gazetesinde okunduğuna göre "Brassert ve şürekâsı„ isimli İngiliz çelik müessesesi mümessilleri Türkiye için demir ve çelik inşaatın da bulunmak üzere Ankarada ihzarî bir anlaşma imzalamışlardır.

Bu inşaat 2,000,000 yahut 3 milyon sterlin tutacak ve üç sene sürecektir.„

Ereğli kömür havzası sağlık teşkilâtı başkanlığından:

Havza sağlık teşkilâtının eczayı tıbbiye ihtiyacı 17000 lira muhammen bedel üzerinden kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuş ise de tekiif edilen bedeller haddi lâyıkında görülmediğinden 15 gün müddetle tekrar eksiltmeye konmuştur.

Eksiltme 30 haziran 936 salı günü saat 14 de yapılacağından isteklilerin mezkûr güne kadar ilâçların müfredatı kuruşlandırılmış liste ve teklif mektuplarını 1275 liralık ilk teminatlarını Zonguldakta sağlık teşkilâtı başkanlığına göndermeleri lâzımdır.

Şartname ve ecza listeleri İstanbulda 4 üncü Vakıf hanında 3 üncü katta İktisat Vekâleti maden irtibat memurluğundan Zonguldakta Komisyon Başkanlığından parasız alınır. (3305)

BU GÜNKÜ RADYO PROGRAMI

İSTANBUL — 18. Sefonik musiki (plâk), 19. Haberler, 19,15. Muhtelif plâklar, 20. Solo. Stüdyo san'atkârları tarafından, 20,30. Stüdyo orkestraları, 21,30. Son haberler.

Saat 22 den sonra Anadolu ajansının gazetelere mahsus havadis servisi verilecektir.

BORSA

29 - 6 - 936

Hizalarında yıldız işaretli olanlar, üzerinde muamele görenlerdir. Rakamlar saat 12 de kapanış satış fiyatlarıdır.

PARALAR

* Londra	628 -	* Viyana	24.—
* Nevyork	126 —	* Madrid	16 —
* Paris	166 —	* Berlin	80.—
* Milâno	196 —	* Varşova	22 —
* Brüksel	84 -	* Budapeşte	24.—
* Atina	23 50	* Bükreş	16.—
* Cenevre	818.—	* Belgrad	52.—
* Sofya	25 —	* Yokohama	84 —
* Amsterdam	84.—	* Altın	971 —
* Prag	88 —	* Banknot	245 —
* Stokholm	88 —		

ÇEKLER

* Londra	628 25	* Viyana	4.1984
* Nevyork	0.797(	* Madrid	5.8150
* Paris	12.045	* Berlin	1.98
* Milâno	10 1870	* Varşova	4 1885
* Brüksel	4.72 4	* Budapeşte	4.2975
* Atina	84.•642	* Bükreş	107.55
* Cenevre	2.4425	* Belgrad	85 0090
* Sofya	68.0795	* Yokohama	2.6856
* Amsterdam	1.17	* Moskova	24 9555
* Prag	19.14	* Stokholm	8 0810

ESHAM

İş Bankası	10.80	Tramvay	8.00
* Anadolu	24 65	* Çimento	9 85
Reji	1 80	Ünyon Del	0 00
Şir. Hayriy	15 000	Şark Del	0 00
* Merkez Bank	67 40	Balya	0 00
U. Sigorta	.00	Şark m. ecza	0 00
Ponomonb	9 60	Telefon	0 00

İstikrazlar		Tahviller	
* 1933 T.Bor. I	20.775	Elektrik	00.00
" " II	18,40	Tramvay	81,70
" " III	19.80	Rıhtım	14.05
İstik.Dahili	95.00	* Anadolu I	42 80
* Ergeni İstik.	95.	* Anadolu II	42.80
1928 A M	10.00	Anadolu III	47 45
S. Erzurum	97.75	* Mümessil A	43.90

Zahire satışı

İstanbul ticaret ve zahire borsasında dün muamele gören (kilo) maddeler:

Nev'i	Kş. P. En az	Kş. P. En çok
Buğday yumuşak	6,27,5	
Buğday sert	6	
Buğday kızılca	6,15	
Arpa dökme	3,20	
Mısır sarı	5,27	6,5
Kuşyemi dökme	9,30	
Yapak Trakya	65,20	71,30
Yapak Balıkesir	64	

Takvim

	SALI	Çarşamba
	30 Haziran	1 Temmuz
	11 R. Ahir	12 R. Ahir
Gün doğuşu	4 29	4 29
Gün batışı	19,39	19,40
Sabah namazı	3.30	3 30
Öğle namazı	12 13	12 13
İkindi namazı	16,13	16,13
Akşam namazı	19,39	19 40
Yatsı namazı	21 40	21 41
İmsak	2 15	2.14
Yılın geçen günleri	180	181
Yılın kalan günleri	184	183

BEYOĞLU HALKEVİNDE KONSER

Beyoğlu Halkevinden:

Seyahat dolayısile şehrimizde bulunan İtalya Ruvayal akademisinden mükâfat almış ve tanınmış Klavsonist Bayan Corradina Mola tarafından 30 Haziran 936 salı günü saat 21 de Evimiz salonlarında verilecek olan konsere Evimiz üyelerini ve bütün yurttaşları çağırırız.

Çağırı kartları Evimiz direktöründen alınır.

VAPUR GEZINTILERI

Eğe lisesinden yetişenler kurumu dün Yalovaya bir vapur gezintisi tertip etmişlerdir. Gezi sabah saat 8 den akşam 22 ye kadar sürmüş ve çok eğlenceli olmuştur.

Diğer taraftan Darüşşafaka lisesinden yetişenler kurumu da 8 ağustosta büyük bir deniz gezisi tertip etmiştir.

Gezinin güzel olması için bir çok sürprizler de hazırlanmıştır.

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Satınalma komisyonu ilânları

14850 ton Lavemarin kömürü

Tahmin edilen bedeli 193050 lira olan yukarda miktarı ve cinsi yazılı malzeme Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Satınalma Komisyonunca 23 temmuz 936 tarihinde perşembe günü saat 15 de kapalı zarf ile ihale edilecektir. Şartname dokuz lira 66 kuruş mukabilinde Komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan 10902 lira 50 kuruşu havi teklif mektuplarını mezkûr günde saat 14 e kadar Komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte Komisyona müracaatları. (3475)

1750 ton Lavemarin kömürü

Tahmin edilen bedeli 22750 lira olan yukarda miktarı ve cinsi yazılı malzeme Askerî fabrikalar Umum Müdürlüğü Satınalma Komisyonunca 23 temmuz 936 tarihinde perşembe günü saat 16 da kapalı zarf ile ihale edilecektir. Şartname parasız olarak komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan 1706 lira 25 kuruşu havi teklif mektuplarını mezkûr günde saat 15 e kadar Komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte Komisyona müracaatları. (3479)

1255 ton Kriple kömürü

Tahmin edilen bedeli 17570 lira olan yukarda miktarı ve cinsi yazılı malzeme Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Satınalma Komisyonunca 21 temmuz 936 tarihinde salı günü saat 15 de kapalı zarf ile ihale edilecektir Şartname parasız olarak Komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan 1317 lira 75 kuruşu havi teklif mektuplarını mezkûr günde saat 14 e kadar Komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte Komisyona müracaatları. (3477)

2000 ton Jeneratör kömürü

Tahmin edilen bedeli 26000 lira olan yukarda miktarı ve cinsi yazılı malzeme Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Satınalma Komisyonunca 22 temmuz 936 tarihinde çarşamba günü saat 15 de kapalı zarf ile ihale edilecektir. Şartname bir lira 30 kuruş mukabilinde Komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan 1950 lirayı havi teklif mektuplarını mezkûr günde saat 14 e kadar Komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte Komisyona müracaatları. (3476)

Evvelce 9 temmuz 936 tarihinde kapalı zarfla satınalınacağı ilân edilen 1750 ton Lavemarin kömürü, 21 temmuz 936 tarihinde kapalı zarfla satın alınacağı ilân edilen 1255 ton Kriple kömürü, 22 temmuz 936 tarihinde kapalı zarfla satın alınacağı ilân edilen 2000 ton Jeneratör kömürü ve 23 temmuz 936 tarihinde kapalı zarfla satın alınacağı ilân edilen 14850 ton Lavemarin kömürleri şartnamelerinde tadilât dolayısile hükümsüz bırakılmıştır. (3478)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

Cinsi	tahmin Bd. Lira	K	M. teminat Lira	K.	eksiltme tarihi	saati
50 ton Benzolü benzin	19500	00	1462	50	1 temmuz 936	14 de
40 ton benzin	14200	00	1065	00	1 temmuz 936	14.30

Yukarda yazılı iki kalem benzin kapalı zarf suretiyle 1 Temmuz 936 tarihine rastlıyan çarşamba günü hizalarında yazılı saatlerde alınacaktır. Şartnamelerini görmek istiyenler her gün ve eksiltme için yazılı saatten birer saat evvel teminat makbuz veya mektublariyle teklif ve kanunî belgeleri muhtevi mazrufları Kasımpaşada bulunan komisyon başkanlığına vermeleri Benzollü benzin şartnamesi 97,5 kuruş mukabilinde satılır. (3233)

Cinsi	Miktarı Ton	Tahmin bedeli Lira	Muvak. Tem lira Kr.	Eksiltme günü ve saati
Tüvenan kömürü	2000	21000	1575 00	6 temmuz 936 14
Rekompoze „	2000	23000	1725 00	6 temmuz 936 15

Cinsi, miktarı ve tahmin edilen bedellerile muvakkat teminatları yukarıda yazılı iki kalem kömür, hizalarında gösterilen gün ve saatlerde kapalı zarf suretile alınacaktır.

Şartnamesi her gün Komisyondan alınabilir.

İsteklilerin 2490 sayılı kanunda yazılı vesikaları ve teklifi havi olan mazrufları belli gün ve saatten birer saat evvel Kasımpaşada bulunan Komisyon Başkanlığına vermeleri. (3316)

Tahmin edilen bedeli (51975) lira olan (462000) kilo ekmek 6 temmuz 936 gününe rastlıyan pazartesi günü saat 16 da kapalı zarf suretile alınacaktır.

Muvakkat teminatı (3898) lira (13) kuruş olup şartnamesi (260) kuruş mukabilinde Komisyondan her gün alınabilir.

İsteklilerin 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalarla teklifi havi mazrufları belli gün ve saatten bir saat evvel Kasımpaşada bulunan Komisyon Başkanlığına vermeleri. (3338)

Dün ve Yarın neşriyatı

ÇİÇERON

Eski Roma tarihinde hitabet itibarile en ileri gitmiş bir şahsiyettir. Zamanına en yakın ve en yüksek bir tarihçi olan Plülark tarafından yazılan tercümei hali Haydar Rifat tarafından tercüme edilmiştir Tarih ve hitabet ile alâkadar olanlara hararetle tavsiye ederiz. Fiatı 40 kuruştur

Tevzi merkezi - VAKIT Kütüphanesi: Istanbul.

Heybeliada Deniz Lisesi Müdürlüğünden:

Bu yıl Deniz Lisesinin 9 ve 10 sınıflarına aşağıdaki şartları taşıyan okurlar alınacaktır

1 — Türkiye Cumhuriyeti teb'ası olmak .

2 — Orta okul mezunu olmak. Çok iyi ve iyi derecede olanlar tercih olunur. "İkmale kalanlar alınmaz,,

3 — Vücudu zinde ve sıhhati yerinde olmak "dilde rekâketi olanlar alınmaz.,,

4 — Lise 9. sınıf için 15 : 17 yaşı arasında olmak ve 18 yaşına basmamış bulunmak.

Lise 10 sınıf için 16 : 19 yaşı arasında olmak ve yirmi yaşına basmamış bulunmak.

5 — Yapılacak sıhhî muayenede ve müsabaka imtihanında kazanmış olmak.

6 — Okul gece yatılı ve meccanidir. Mektebe girdikten sonra yiyim, giyim, kitap okul tarafından parasız temin olunur.

Getirilmesi mecburî olan kâğıtlar.

1 — Nüfus cüzdanı.

2 — Mektep şahadetnamesi veya sınıf geçme derecesini gösterir tasdikname.

3 — Askerlik öğretmeninin mahrem raporu.

4 — Aşı kâğıdı.

5 — Altı adet vesika fotoğrafı.

6 — Dilekçe ve buna mümasil diğer kâğıtlar okul tarafından verilecektir. Kayıt muamelesi 1 temmuz 936 başlanarak 1 ağustos 936 tarihinde bitecek ve bundan sonra müracaat edenlerin kâğıtları alınmıyacaktır. (3636)

Istanbul Belediyesi Ilânları

	Senelik muhammen kirası	Muvakkat teminatı
Beyoğlunda Kamerhatun mahallesinin Çukur sokağında 47 N. lı ev.	180	13,50
Kınalıadada Yalı mahallesinde deniz banyo yeri.	35	2,63
Unkapanında Haracci Kara Mehmet mahallesinde Fener caddesinde 42 - 44 - 46 N. lı 208 metre murabbaı arsa.	600	45

Yukarıda semti senelik muhammen kiraları ve teminatları yazılı olan mahaller 937 veya 938 — 939 seneleri mayısı sonuna kadar ayrı ayrı kiraya verilmek üzere pazarlığa konulmuştur. Şartnameleri levazım müdürlüğünde görülür. İstekliler hizalarında gösterilen muvakkat teminat makbuz veya mektubile beraber 7 temmuz 936 salı saat 15 de daimî encümende bulunmalıdır. (B.) (3453)

Langa Ayi Todori Kilisesi Vakfından:

Mahallesi	Sokağı	N.	Muhammen icaı
Langa	İmrahor	8	10 on lira

Balâda muharrer emlâk bir sene için kiraya verileceğinden talip olanların pey akçelerile 6 — 7 — 936 tarihinde İstanbul Evkaf baş müdiriyetinde ihale komisyonuna müracaat eylemeleri.

Güzel San'atlar Akademisi Direktörlüğünden:

Güzel Sanatlar Akademisinin mimarî, resim, heykel, fresk, seramik, afiş, mobilya, Şark tezyini sanat şubelerinin büyük yıllık sergisi 4 temmuz cumartesi akşamına kadar her gün saat 10 dan 18 e kadar açıktır. Rehberler istiyenlere eserler hakkında lâzımgelen malûmatı vereceklerdir. Dühuliye serbesttir. (3440)

Selimiye Askerî Satınalma Komisyonu ilânları

1 — Haydarpaşa hastahanesinin üç aylık ihtiyacı için 1380 tavuk ile 920 pilicin şartnameye uygun olarak açık eksiltme suretile alınması için Selimiye Askerî Satınalma Komisyonunca 3 —7—936 cuma günü saat 15 de ihalesi yapılacaktır.

2 — Tavuğun bedeli muhammeni 897 liradır. % 7,5 teminat akçesi 66 lira 27,5 kuruştur. Pilicin bedeli muhammeni 322 lira olup % 7,5 teminat akçesi 24 lira 15 kuruştur.

3 — Teminat akçesinin münakasa saatinden bir saat evvel Tümen muhasebesi veznesine yatırılmış olması lâzımdır

4 — Münakasaya iştirak edeceklerin bu işle alâkadar olduklarına dair resmî vesaik ibraz etmeleri şarttır.

5 — Şartname her gün Komisyonda görülebilir. (3372)

Istanbul Haricî Askerî Kıtaatı ilânları

Askerî lise ve orta mekteplere öğretmen ve Kırıkkale sanat lisesine tedrisat müdürü aranıyor:

1 — İstanbul ve Bursadaki Askerî liselerle Kırıkkaledeki askerî sanat lisesine aylık ücretle tarih, riyaziye, fizik.

Erzincan, Konya, Ankaradaki orta mekteplere Tarih Coğrafya, fen bilgisi, Almanca, Fransızca, İngilizce öğretmeni ve sanat lisesine tedrisat müdürü alınacaktır.

2 — Lise öğretmenliği için lise öğretmeni ehliyeti orta mektep için orta mektep öğretmenlik ehliyeti gerektir.

3 — İstekli olanların dilek kâğıtlarını aşağıda sıralanmış evrakla Ankarada Millî Müdafaa Vekâleti Askerî Liseler Müfettişliğine göndermeleri lâzımdır.

a) Tasdikli fotoğraflı fiş

b) Yüksek tahsil şahadetnamesi veya tasdikli benzeri.

c) Üniversitede imtihan vererek ehliyetname almışsa ehliyetname tasdikli benzeri.

d) Nüfus tezkeresi tasdikli benzeri

4 — Durumu uygun görülenlerden aşağıda yazılı evrak sonra istenecektir.

a) Hüsnühal ilmühaberi

b) Tam teşkilâtlı askerî hastaneden alınmış sağlık raporu

c) Teahhüt senedi (noterlikten)

5 — Ücretler.

İstanbuldaki askerî liseler Riyaziye, Fizik derslerine 108 : 126 tarih dersine 98 : 108 liraya kadar.

Bursa lisesi ve Kırıkkale sanat lisesi Riyaziye, Fizik derslerine 108 : 126 tarih dersine 98 : 108 liraya kadar. Orta mektep derslerine 108 liraya kadar aylık ücret verilecektir.

6 — Kırıkkale sanat lisesine alınacak tedrisat müdürü için lise öğretmenlik şartlarını taşımak ve iki ders zümresinde ihtisası olmak gerektir. Ücreti 165 liradır.

7 — İsteklilerin 1 eylül 936 gününe kadar müracaat etmeleri dileği yerine getirilmiyenler bir hak istiyemezler. (9) (3073)

* * *

1 — 936 — 937 ders senesi için Kuleli, Maltepe ve Bursa liselerile Kırıkkaledeki Askerî San'at lisesine ve Konya, Erzincan AS. Orta mekteplerine talebe alınacaktır.

2 — Kabul şartları AS. lise ve orta mektepler talimatında yazılıdır. Bu talimat askerî mekteplerde ve askerlik şubelerinde görülebilir.

3 — İsteklilerin aşağıda yazılı hususları da göz önünde bulundurmaları lâzımdır.

A — Bütün mekteplerde kaydı kabul 1 Temmuz 936 da başlar ve 10 Ağustos 936 da biter. Müsabaka imtihanı da 15 Ağustosla 21 Ağustos arasında yapılır.

B — Mekteplerin bulundukları yerler haricindeki mevkilerde oturan isteklilerin 10 haziran 936 dan 31 Temmuz 936 tarihine kadar bulundukları yerlerin askerlik şubelerine müracaat etmiş olmaları lâzımdır.

C — Kabul şartlarını taşıyan istekliler evrakını tamamlattırılıp askerlik şubeleri vasıtasile mektebe göndermeleri ve mekteplerden davet vaki olmadan hiç bir istekli mektebe gitmemelidir

D — Müsabaka imtihanına girmek için davet edilen istekli-

BUNLARIN HİÇ BİRİ
İKTİDARSIZLIK
VAKITSIZ IHTIYARLIK
BİTKİNLİK...
İSTEKSİZLİK
BELGEVŞEKLİĞİ
YORGUNLUK
SEKSÜLİN
NİN
BULUNDUĞU
YERE OĞRAYAMAZ
BEŞİR KEMAL MAHMUD CEVAD
ECZANESİ: SİRKECİ. KUTUSU: 200 KURUŞ

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 375 lira olan 5000 metre harici çift telefon kablosu için açılan eksiltmeye iştirak eden olmadığından ihalesi yapılamamıştır.

2 inci açık eksiltmesi 2 — 7 — 936 perşembe günü saat 10 da Haydarpaşada gar binası dahilindeki 1 inci işletme komisyonunda yapılacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 2815 kuruşluk muvakkat teminat vesikalarile kanunun tayin ettiği vesikalarla eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır. Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağılmaktadır. (3650)

Yenidoğan ve Esenkent istasyon binaları inşaatının eksiltmesi

Haydarpaşa — Ankara hattının 504 + 490 ve 535 + 920 inci kilometrelerindeki Yenidoğan ve Esenkent istasyon binalarının inşası kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

1 — Bu iki bina inşaatının keşif bedeli 24372,68 liradır.

2 — İstekliler bu işe ait şartname, proje ve sair evrakı Devlet Demiryollarının Ankara ve Haydarpaşa veznelerinden 122 kuruş mukabilinde alabilirler.

3 — Eksiltme 9 temmuz 1936 tarihinde perşembe günü saat 15 de Ankarada Devlet Demiryolları İşletme Umum Müdürlüğü yol dairesi binasında toplanacak merkez birinci komisyonunca yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin aşağıda yazılı teminat ve vesaiki aynı gün saat 14 e kadar komisyon reisliğine teslim etmiş olmaları lâzımdır.

A — 2490 sayılı kanunun 16 ve 17 inci maddelerine uygun 1828 liralık muvakkat teminat

B — Kanunun tayın ettiği vesikalar.

C — Kanunun 4 üncü maddesi mucibince eksiltmeye girmeğe bir mani bulunmadığına dair imzaları tahtında bir mektup

D — Nafia Vekâletinden müsaddak ehliyet vesikası.

5 — Teklif mektupları ihale günü saat 14 e kadar makbuz mukabilinde komisyon reisliğine verilecektir. Posta ile gönderilecek teklif mektuplarının iadeli teahhütlü olması ve nihayet bu saate kadar komisyona gelmiş bulunması lâzımdır.

Bu iş hakkında fazla izahat almak istiyenler D. D. Yolları yol dairesine müracaat etmeleri. (1428) (3470)

lerin imtihan yapılacak yere kadar gitmek ve imtihanı kazanmayınca geri dönmek için yapacakları masraflar tamamen istekliye aittir. Bunun için de gidiş ve dönüş masrafını beraber götürmesi lâzımdır

E — İstekli mektebe kabul edilmediği takdirde hiç bir hak iddia edemez ve bir sene terki tahsili olanlar da mektebe alınmazlar.

4 — Mektepler leylî ve meccanîdir Talebenin iaşesinden başka giydirilmesi, techizatı ve kitapları mektebe ait olduğu gibi ayrıca her ay bir miktar maaş da verilir.

5 — Askerî liseleri muvaffakıyetle bitirenlerden arzu edenler müsabaka imtihanına girerek kazandıkları takdirde mühendis ve fen memuru yetiştirilmek üzere Avrupaya tahsile gönderilir.

(18) (3244)

* * *

Her birine biçilen ederi 6 kuruş olan iki milyon tane makara değişik renk ve cinste olmak üzere kapalı zarfla alınacaktır. Şartnamesi altı liraya almak ve örneklerini görmek istiyenlerin her gün öğleden sonra komisyona gelmeleri. Eksiltmesine girecekler kanunun 2, 3 üncü maddelerinde yazılı belgelerle 7250 liralık ilk teminatlarını teklif mektuplarile birlikte ihale günü olan 23 — 7 — 936 perşembe günü saat 15 den en az bir saat evvel Ankarada M. M. V. Satınalma Komisyonuna vermeleri. (8) (3072)

KURUN müsabakası: 4

Bilmecenin halli:

Halledenin adı:

Adres:

ABONE ŞARTLARI

	Yıllık	6 aylık	3 aylık	Aylık
Memleketimizde	750	420	235	110
Yabancı yerlere	1350	725	400	150
Posta birliğine girmiyen yerlere	180	950	500	180

Türkiyenin her posta merkezinde KURUN'a abone yazılır.

KURUN

YAZI VE YÖNETİM YERİ:
İstanbul, Ankara Caddesi, (VAKIT yurdu)
Telefon {İdare: 24370 / Yazı işleri: 21413
Telgraf adresi: KURUN İstanbul
Posta kutusu No. 46

ZAYİ

Galatada İthalât gümrüğünün 3503 numaralı ve 25/6/36 tarihli beyannameyi zayi ettim. Yenisini çıkaracağım dan eskisinin hükmü olmadığını ilân ederim.

Cumhuriyet şapka mağazası
(V. No. 16928)

YILMAZ RAKISI

Yorgunluğunuzu giderir, dimağınızı dinlendirir, her yerde bulunur **45** derecelik en nefis rakıdır.

NEVROZİN

Zavallı kadın

Son günlerdeki havaların bazan yağmurlu ve bazan açık gitmesinden hastalandı, müthiş baş ağrılarına dayanamıyordu. Fakat biran NEVROZİN gibi kıymetli bir ilâcı düşündü ve derhal aldı.
Beş dakika sonra hiçbir ağrı ve sızısı kalmadı.
Midenizi bozmamak ve kalbinizi yormamak için sizde daima ve yalnız NEVROZİN kullanınız

Dün ve Yarın neşriyatı

50 kitap koca bir kütüphane teşkil eder

Bu mühim eserleri 8 lira peşin vermek ve her ay 3 lira ödemekle elde etmek mümkündür. İlk serilere abone olanlar yeni çıkanları da bedellerini taksitle ödiyerek alabilirler.

İstanbul — Ankara Caddesi — VAKIT Kütüphanesine müracaat ediniz

İstanbul levazım âmirliği
Satınalma Komisyonu İlânları

Davutpaşa askerî fırın için 150 bin kilo fırın odunu 6 temmuz 936 pazartesi günü saat 15 de Tophanede Satınalma Komisyonunda açık eksiltme ile alınacaktır. Tahmin bedeli 1380 liradır. İlk teminatı 103 lira 50 kuruştur. Şartnamesi Komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile belli saatte Komisyona gelmeleri.
(22) (3441)

* * *

Tophane Askerî Fırını için 500 bin kilo fırın odunu 6 temmuz 936 pazartesi günü saat 14.30 da Tophanede Satınalma Komisyonunda açık eksiltme ile alınacaktır. Tahmin bedeli 4400 liradır. İlk teminatı 330 liradır. Şartnamesi Komisyonda görülebilir. İsteklilerin belli saatte kanunî vesikalarile beraber Komisyonda bulunmaları. (23) (3442)

Üsküdar İkinci Sulh Hukuk Mahkemesinden:

Üsküdarda Rumî Mehmet paşa mahallesinde Eşrafsaat Sokağında 22 numaralı hanede mukim Rüştü oğlu Abdülhalime ayni adreste oturan kız kardeşi Servet mahkememizin 22/6/936 tarihli kararile vasi tayin edilmiş olduğundan bu hususta itirazı olanların on gün içinde mahkemeye müracaatları ilân olunur.
(V. No. 16943)

ZAYİ

933 ders yılında 28 inci ilk mektepten aldığım şahadetnamemi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

318 Fikret
(V. No. 16926)

KURUN

Gazetemize gönderilen yazılar, gazeteye girmek için ise, zarfının köşesine (gazete) kelimesi yazılmalıdır.

Karşılık istiyen okurlar, mektuplarına 10 kuruşluk pul koymalıdırlar.

Basılmıyan yazıları geri göndermekten, kıymetsiz yollanmış mektupların içine konulan paraların kaybolmasından, ilân olarak çıkan yazılardan dolayı, direktörlük, üstüne soru sorgu almaz.

Günü geçmiş sayılar 5 kuruştur

Adresini değiştiren aboneler 25 kuruş öderler.

Gazetemizde çıkan yazılarla resimlerin her hakkı salt kendisi içindir.

Doktor
Hüseyin Usman
Sabık Haseki hastanesi dahiliye mütehassısı
Lâleli Lûtûf apartımanı saat 4 - 7 e kadar telefon: 22459

Satılık Ev

Kocamustafapaşa Silivri kapı caddesinde 51 numaralı üç buçuk odalı iki helâ, bir mutbah, miktarı kâfi bahçeyi havi ahşap hane satılacaktır. Taliplerin bitişik haneye müracaatları. Görüşmek istiyenlerin de Kadıköy Kurbağalıdere Şair Sururî sokağı 9 numarada Bay Rıza'yı bulmaları.

KUMBARA DESTEKTİR

İş Bankasının kumbaralarını almakla, yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda:

Taliinizi de denemiş olursunuz.

İş Bankası asgarî 25 lira mevduatı bulunan bütün kumbara sahiplerine senede 7 defa kur'a çekerek

20,000 Lira mükâfat

veriyor. Mükâfatların 10,000 Lirası her sene 1 Nisan ve 1 Teşrinievvel tarihlerinde kur'a çekilerek verilmektedir. Bu iki keşidenin her birinde 5000 lira, şu şekilde tevzi edilmektedir.

Birinciye				1000 Lira
ikinciye				250 „
10 kişiye	100	yüzer	Liradan	1000 „
20 „	50	ellişer	„	1000 „
175 „	10	onar	„	1750 „
Ceman 207 kişiye				5000 „

ikişer bin liralıklar:

Diğer beş keşidenin her birinde yalnız 1 kişiye iki bin lira veriliyor. Bu keşideler her sene Şubat, Haziran, Temmuz, Eylül ve birinci Kânun aylarının ilk günleri yapılmaktadır.

Dr. Mehmet Ali
Bevliye mütehassısı
Köprübaşı Eminönü han Tel: 21915

Sahibi: ASIM US — VAKIT Matbaası
Neşriyat Direktörü: Refik A. Sevengil